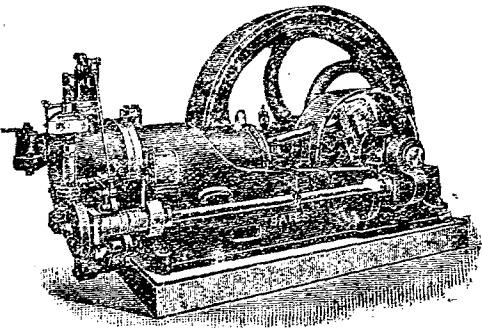

308633 ప్రతిదినము ప్రకటన (బడును)

VOL. 2 } చెన్న పట్టణము 1916 సం॥ జనవరి నెల 7 వ తేది శుక్ర వారము } NO 238
నంబరుము. ౨. } రాక్షస నామ సంవత్సర పుష్య మాస శుద్ధ ద్వితియ ౨. } సంచిక ౨౩౮

బేట్సు కూడ్ ఆయిల్ ఇంజనులు, గ్యాసు ఇంజనులు, ట్రేటోల్ ఇంజనులు

మిక్సిల్ ప్రసిద్ధిచెందిన ఈ ఇంజనులు నవీన్ టెక్నాలజీలో అభివృద్ధి చెందినవి. అవి తక్కువ ఖర్చునకు పనిచేయు చుండుటవల్ల వేగవంత ప్రపంచమునందు విక్రయించబడుచున్నవి. ఈ ఇంజనులు అతిస్వల్పము. వీనిని నడుపుటలో ప్రత్యేకముగా జీతగాదు అక్కరలేకయే వ్యవసాయదారులు చాలావట్లు పనిచేయుచున్నారని వీనిని నడుపుట అతి సులభము. వెలులు అతి సరసము. 2½ మైదలు 50 గుట్టముల పవనవరకు వాటియొద్దట స్వీరు సామానుల నవీన్ టెక్నాలజీ సులభముగా నుంచబడును.

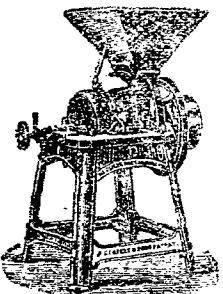
గ్యాసు ఇంజను.

వ్యవసాయములకు సులభముగా నీరు నెత్తుటకు చేయగలిగినటువంటి అన్నిరకములపంపులు ప్రత్యేకములు, విద్యుత్తు యంత్రములు, నూనెచేయు యంత్రములు, పిండిచేయు యంత్రములు పాలరే, వాట్ల చిల్లర సామానులు, బెల్లింగులు, చెక్రములు, తేరింగులు, ప్లాస్టింగులు నీలెండరు అయిల్లు, కగయరా యంత్రా వ్యాప్యమునవి సరసమున ధరలకు అర్జునుచ్చిన కంటే సులభముగా నుండును. దేవిధములయిన స్టాక్ రీటుగాని కంట్రాక్టుచేసిన కట్టివర్తబడును.

పోల్ ఏజెంట్లు:—

డి. యల్. శాస్త్రి అండుకో.

ఇంజనీర్లు.

సిండికేటు యంత్రము.

(కాంచీ బెజవాడ

30 న పెకంకు బెను బిల్, మదరాసు.

అందమైన 1916 క్యాలండరు

ముద్దులొలికెడి మోహనాంగి సాంధ్యము, లావణ్యము ముగ్ధత్వమురమ్యముగ లిఖించబడినవి.

జనవరి నెల 31 వ తేది జాతుల నొకసారిగా నాడుగు రూపులను విలువగల చూపంతుల గొనువారలకు క్యాలండరు విచిత్రముగ బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అనాచీటిని పంపవలయును.

ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

వక్కని డబ్బితో రూ. 0-8-0; డబ్బా 1-కి రూ. 5-4-0.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

పండ్ల పొడి

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

మోహినీ తైలము

సీసా 1-కి 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయించబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

108 ప్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి. 6 తంబు శెట్టివిధి, మద్రాసు.

ఈ యుగమునకు క్యాలండరులు కొద్దిప్రతులు మాదిరించబడుచున్నవి దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనిన యాభిక్షంకు గలుగను.

వనోపధి సారసవరిలా

ఇది వనోపధిసారసవరిలా సెర్పెంటైన్ ముద్రల సకల చర్మరోగములకు బాగుజేయును. కీళ్లనొప్పు, పాతవామ్యపునోట్లు వీరసపుట్టు, రక్తవివారములను గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయముగనును. ఇది చర్మమునకు కాంతినికలిగించును. వాడెంతయు పులుకు పుష్టినిగలిగించును. సెర్పెంటైన్ ముద్రల వృద్ధి జేయును. దీనివలన కీడినానట్లు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా 1-కి రూ 1-4-0.

ముఖమునకు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతముధువల్లి (తాగు బుడు మందు) నాగల్లి తైలము వైపులకు మందు. ఈరెండుకని నెలరోజులకు సరిపోవుముందు 5-0-0.

ప్రాప్తి:— పి. డి. సావంత్, గజక, పనసవాడి, సం. ౨, బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay

కాటోల్ పాడరు

కట్టలు, నీరులు, తోటలు, చిన్నులు మున్నగు క్రతుల బుట్టించు పురగులను నశింపజేయును. టిక 1-కి అ. 0-8-0

కాటోలు వత్తులు

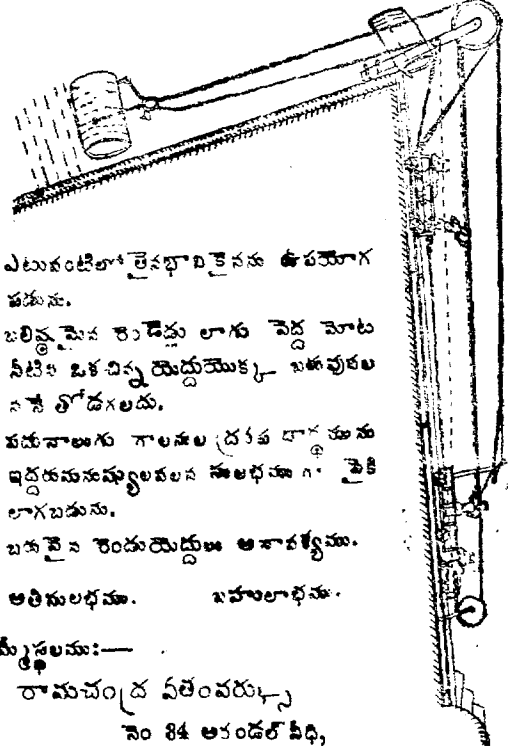
వోమలను, ఈగలను నశింపజేయును, పారదోలును.

240 కట్టలుగల పెట్టె 1-కి అ 12

మితహారకదాగములకు నీరులును కడకటిండ్లయందు వట్టులును బొంబాయి, పుష్కపేటికలను చిరులనుండి కాపాడును పాలుపండ్లెట్టు:— టిక్, మార అండుకో.

1-11, స్ట్రీంగర్పుస్ట్రీటు, బాడ్విల్, మదరాస్.

రామచంద్రావితము

1. ఎటువంటిలోత్రైభూరితనను ఉపయోగ పడును.
2. బలిష్ఠమైన రెండ్రు లాగు పెద్ద మోటా నీటిని ఒకచిన్న యెద్దుముక్కు చుట్టుకుల నీటి తోడగలదు.
3. వరుసలుగు గాలనుల ద్రవక దాగమును ఇద్దరునునొప్పులవలన సులభముగా త్రేకి లాగబడును.
4. బరులైన రెండుయెద్దులు ఆకాశశ్రేయ.

అమృతము:— రామచంద్ర వరసవర్పు నెం 84 అందల్ పేర్, మైలాపూరు, మదరాస్.

వల వ్యర్థము! గుణమధికము !!

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమమృతము

వక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

దలనొప్పులమాన్పును, వాయువునొట్టు పోగొట్టును చార్వపునొప్పుల బారదోలును. పోట్లబోగొట్టును అమృతాంజనం డిపో, 109, ప్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

7, తంబు శెట్టివిధి మదరాసు.

కరాచి వర్తక సంఘమువారి సన్మానపత్రము.

నిన్నటి మధ్యాహ్నమున కరాచి వర్తక సంఘమువారు శ్రీబొంబాయి గవర్నరుగారికి సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. దొరతనమువారి పక్షమునగాని గోధుమల వెనుమతి చేయగూడదను కాసుము కరాచి వర్తకల కెంతయు హానికలిగించినది. ఇటువంటి అధికముగ ఎగుమతి అనునది ఒక్క గోధుమలే. 1914 వ సంవత్సరమున హిందూజాతీయులలోని మూడు ముఖ్య శాఖలనుండి ఎగుమతియైన గోధుమలనుండి కరాచియొక్క గోధుమల ఎగుమతి పోషకముగాంచినదని. యుద్ధమునకు పూర్వము కలకత్తానుండి 1728 టన్నులు, బొంబాయినుండి 11848 టన్నులు, కరాచినుండి 691448 టన్నులు గోధుమలు ఎగుమతియైనట్లుగా జీర్ణము కాలువ తెలుపబడినది. అందుములమున సంజాయిజ్ డివిజన్ ను ఏర్పాటుచేసెను. గోధుమలనుండి అధికముగాగలది, త్వరలోనే కరాచినుండి 15 లగాయతు 20 లక్షల టన్నుల వరకు గోధుమలు ఎగుమతి కాగలవు. యుద్ధములమున వర్తకమునకు చాలావఱ్ఱము సంభవించినది. కరాచి వర్తకలకు చాలావఱ్ఱము తట్టుబడి అయినది. కరాచి వాసులొని యధికమున ప్రతీకముల వృద్ధి కానున్నది. కలకు. వర్తకము మామూలుస్థితికిరాగానే మేరుభిక్షుధినింద గలదని ప్రార్థనలు విశదతగా. ఇదిగోమను ఇతరదారులనుగూర్చి భవమున వెల్లించుచు కోరుట కిది యుచితముయము కాదు. కోహి కాలువ, కరాచినుండి ఢిల్లీకివేయ నిశ్చయింపబడిన యిసుకదారి మున్నగు ఉద్యమముల శ్రీవారికి భావకమొనర్చు మాకు నెలవొసంగుదురుగాక. గతజూలై 18-వ తేదీని జరిగిన కాననపథలో ఇతరదారుల పంటకాటునకు మున్నగునది బొంబాయివధవారు పరిష్కరింపదగిన అంశములుగానని ఒక సభ్యుడు నడిపెను. కాని వైముద్యమముల విడిచిపెట్టవలదని శ్రీవారిని ప్రార్థించు చుంటిమి. అందువలన రాష్ట్రోపయ్యుక్తులగు వెద్యుద్యమములపై కాలమునవరించి యిందు ఆటంకములయొక్క ప్రభావముచాల మున్నదగలదు. యుద్ధములమున మాకప్తము వావును నిర్మాణవిధిపూర్తి ఆలసింపబడినది నమ్ముచున్నారము. మాకార్యాలయములన్నియు చెదరి యున్నవి. వీరిన్నటి నొకచో జేర్చుటకు సుమారు ఇరవయ్యే సంవత్సరములకిందట తలపెట్టబడినది. ఇదివరకు కొంతవని సాగినది. యుద్ధములమున తలపెట్టించిన అధికపు విక్రమలచే నీ నిర్మాణ ముపుచేసబడు నని ఇటీవల తెలియవచ్చినది. ప్రాత తెలుగు స్థాపకున కార్యాలయములు నిర్మింప బడును. కానివిషయమై దొరతనమువారు ఉచితభావముతో సహాయ మొసరింతురను నాశితో నున్నాము. ఈ కార్యము శ్రీవారి ప్రోత్సహముననే జరుగునని నమ్ముచుంటిమి. 1918 సంవత్సరమున సిడెన్ హామ ప్రభువు శంఖుస్థాపన మొనరించెను. అని సంఘమువారు విన్నవించుకొనిరి.

గవర్నరుగారి ప్రోత్సహత్రము.

కరాచి పట్టణ పునోద్ధిగి సామ్రాజ్యాభివృద్ధి సాధకములలో నొకటి అది చక్కటిటై దొరతనముల కార్యవిధాన మధారపడియున్నది. ఇదివరలో రేవు చాల అభివృద్ధి నొందినది. భావ్యభివృద్ధి ప్రస్తుతాభివృద్ధిని జేసుసాగును. తిరస్కరింపగలదు. ప్రస్తుతమున దొరతనమువారు యుద్ధమున మునిగియున్నాడు. ఆకారణమున నేదొంగవలసిన కార్యములు రేపటివర కావలసినవి. ఇట్టి మునచటికిరము త్వరగా రాగలదని గవర్నరుగారు ప్రోత్సహింపబ్బిరి.

జేషయ వర్తక సంఘమునకు జవాబు.

పోర్టుట్రస్టుసంఘ భారతీయ వర్తకప్రతినిధులు గలరు. కాని వీరు నిరూపింపబడిన అధికారములే నియమింపబడియున్నారు. నిరూపించి స్వాతంత్ర్య మొనగవలయుటకు పూర్వము వర్తకులంద రొకసంఘముగ నేర్పడియుండవలెను. కానన నిర్మాణ సభావిషయమున దొరతనమువారు చాలాచర సుఖముచేసారు.

పోర్టుట్రస్టు కార్యాలయముల తెరచుట.

ఆ సాయంకాలమున గవర్నరుగారు కరాచి పోర్టుట్రస్టువారి నూతన కార్యాలయముల తెరచిరి. యుద్ధములమున అధికరిత్యాట్రస్టువారు చాల విక్రమ పడుచున్నారు. ఇంతవరకు ట్రస్టువారెట్టా కాలము గడపకలిగిరి. వివరములు లేక గమ్యస్థానమున చేరగల మను ఆశ గలదు. గత సంవత్సరమున నామకు లక్షలు నష్టము కలిగినది. అకస్మికముగ యుద్ధము పోగొంధువులగుటచే భుక్యు తగ్గించుటకు పిలువక పోయినది. ఈ సంవత్సరమున నూతన ఏర్పాటు లావరింప బడినవి. నిలువసామును మట్టు కగత్యముండదని యూహించుచుంటిమి. యుద్ధసంబంధకార్యముల మే మొనర్చు

గలిగిన సహాయమును విరమించుట యుచితముకాదు. మాకాయోజ్యుల కష్టపడి ఉత్సాహ పూర్వకముగ కార్యనిర్వహణ మునకు పూను కొంటిమి. మే మొనర్చినకార్యములు నైవికో ద్యోగులకు సంతస మొనగూర్చును. కార్యనిర్వహణమున మాకును వారికిని ఎట్టిభేద భావమున కలగలేదనిపోర్టుట్రస్టు చైర్మనుగారు కార్యాలయముల తెరచి గవర్నరుగారిని ప్రార్థించు సభసమయ నడిపిరి.

కరాచి పురపాలక సంఘమువారు కమిషనరును ఆసాయించు జేసిన కాగణము.

5 వ తేదీ ఉదయమున విల్లింగ్డను ప్రభుత్వ ప్రభుత్వ ఉభయముల రాజలాంఛనోపేతు లే కరాచిగవరమున బ్రవేశించిరి. ప్రేమకరదగ్గ పురపాలకసంఘమువారు శ్రీవారల నెదుర్కొని సమ్యక్ప్రకృతుల నర్పించిరి. సాదరభావముతో వీరి సమ్యక్ప్రకృతులకు గవర్నరుగారు ప్రత్యుత్తరమొసగిరి కమిషనరును నియమించుట కరాచి పురపాలక సంఘము వారు పురపాలనమునకు ముగిసిన కార్యక్రమములను కాదు. సంఘమువారు కడు సామర్థ్యమున పాలన మొనర్చిరి. ఒక వెద్యుద్యమకారమున కొక సమయమున వర్షాధికారి యాండుట అగత్యము. వెద్యుద్యమ కరాచిగవరము నావాటి కభివృద్ధి కొందుచున్నది. మ్యూనిసిపల్ కమిషనరు క్రింద కరాచి పురపాలము నెనుకటికంటె చుంత సామర్థ్యమునమై యుండగలడు. పునోద్ధిగి కార్యములు గలగను. అన్ని విధములకునువారికిని పునోద్ధిగికిని అనుకూలమై యున్నదని గవర్నరుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

లాహూరు రైడవ కుట్రకేసు.

అమృతనర ఆసిస్టెంటు పోలీసునూపరింపెండెంటుగారు బార్ సాహెబు మీటింగులగుర్చి తమ దర్యాప్తును వివరించిన యనంతరమున నెనుకటి కేసులో అప్రొవరగు వారాయనలగు పరీక్షింపబడిన. నెనుకటి సా తుల తెలియ జేసిన అంశములనె ఈ తడు మాడ తెలియ పరచెను. రాబాన్ మున్నగు బందిపోటు నతుడు వివరించెను. ఈ బందిపోటులలో గిండాసింగు చాల ప్రఖ్యాతుడు. ఇతడింతవరకు పోలీసువారిచే జక్కతుండ తప్పించుకొనెను. పరీక్షుతము విచారణలోనున్నాడు.

అనంతరమున అప్రొవర క్రాసుపరీక్ష జరిగెను. అనార్యుల పోలీసు స్టేషనులో నీకని బస. ఉత్తమసింగు నతడొకసారి మాత్రమే చూచెను. అదియు రాత్రిభాగమునగుటచే నీతడతని గుర్తించలేదు. మాలకుల పోలీసు స్టేషను కొట్టలో నీతడొక్కడెయ్యండెను. పోలీసువారి కతడు వాక్యాల మిచ్చిన యనంతరమున నీతకి కర్మసింగుచేత తెలియవచ్చెను.

చట్టాబంధిపోటు:-మల్లాకాటున హక్కులు, ఆదిగాల దొంగవఱ్ఱములలో చనిపోయినట్టియు, గాయములు తగిలినట్టియు మనుష్యుల లచ్చుకనర కిమి వర్తకు కర్మల్ సిట్టుగాను పరీక్షించిరి. ఆ వివరముల నీతడు సాక్ష్యమిచ్చెను. ఈ అంశములన్నియు నెనుకటి కేసులోనివి.

అప్రొవర ఇమారు సింగు కొందరు ముద్దయుల గురు తించెను. లాట్టుడోట్టుటద్దాకర్మములన్నిటి నీతడు తెలియపరచెను. ప్రభుత్వమున వీరు మతసంబంధమును సంఘమున నుండి రావరాను రాజప్రొవరు లయ దొంగతనము మున్నగు అరాజక కార్యక్రమము నవలంబించిరి. ఆసాయన గాధరు ఉద్యమచరిత్రమున సాక్షి ఒకడికరించెను. గతజేషయంకొన రించిన వాక్యాల నీతడు మరల కోర్టువారెయ్యట విశిష్టత చేసెను. బందిపోటులలో దొంగిలించబడిన వస్తువులు మున్నగు వాని నీతడు కోర్టులో గుర్తుపట్టెను.

క్రొత్తరీతిని అనుసరించి చేయబడినది. కామినియా ఆయిర్

అంపియడల ఒకసారికి ఉచయోగించదగినంతమాత్రము ఒకజుట్టి తెలుసు ఇవానుగా పంపబడును. నెల సీసా 1-కి రూ 1.0-0 యాడుసీసాలకు 2.10-0 ని. సి. భుక్యు జేత (ప్రతి విల్లరకు కాగితములలో కొరకును.) పోల్ విషయము:-అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 153 జూమానుసేను, బొంబాయి

బెజవాడ హిందూత్వయేటర్

అక్కర్లు కావలెను. అక్కర్లు కావలెను.

ఆంధ్రనాటకముల బ్రదర్సింగుటకు హీరో పాత్రను హీరోయిన్ పాత్రను అప్పచేయగల సమర్థులును, ఒకహర్షోనిస్తును కావలయును. పురుషులు మాత్రమే దరఖాస్తులు వంపవలెను. జీతము నెల 1-కి రూ 20-25 ల వలకు వారివారి సామర్థ్యములంబట్టి యియ్యబడుదురు. దరఖాస్తు దార్లు యీ దిగువ అడ్రెసుకు తమ దరఖాస్తులను 1916 సం॥ జనవరి నెలాఖరులోగా బంపి తక్కిన వరతుల గురించి వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

బి. సీతాకతిరావు, బి. యే; బి. యల్.
(పసిడెంటు బి. హెచ్. టి., బెజవాడ.)

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సుధికి, జ్వాలెంతకు రోగములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమున కన్న ప్రేయమగుటచేతను, నవరస సమయములందు దొరకుట దుస్తరము మూడిపోయింపలి కస్తూరి యం దితరపదార్థము లేవియును జేర్చబడవు. ఇంత వరకు మా తావునుండి కొనినవారల కీ విషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లుచేయుటవలన కలితకస్తూరిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రూ 30.0-0

గోరోజనము తులం గకి 2-0-0
కుంకుమపువ్వు తులం గ-కి రూ. 2-0-0.

ఆదివచ్చికాన లేక జన్మ

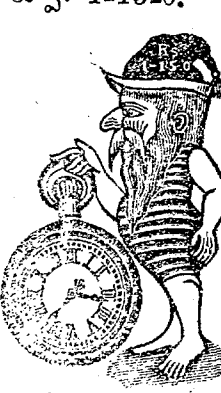
తులం 1 కి రూ. 3-4-0

అమృతాంజనం డిపో, రి తంబు నెట్టివిధి, మదరాసు.

రాక్షసనామసంవత్సర బహుమతి

చెయ్యి గడియారము రూ. 1-15-0.

ఇదివరలో విక్రయించిన రూ. 3-14-0. ఇంత వారి కయము గల చెయ్యిగడియారమున్న మా కంపెనీ ప్రఖ్యాతి చెయ్యవలెనని ఈ నెల ఆ భురులో గ తెప్పించుకొనువారికి రూ 1-15-0 యివ్వబడును. ఈ గడియారము చూపుట సాగనుగాను చిన్నదిగాను ఉండును. 5 సంవత్సరములకు గ్యారంటీ యివ్వ బడును. వేలు వేలు విక్రయము. రాసువాచ్ కంపెనీ, నెం. 3 ఇతరపుకవిధి, మదరాసు

మద్రాసు ఏజెంట్:- శేషా పురుషోత్తమ మూర్తి నెం29, వైశాఖాగోడ్ గూలంగడిశుగము, మద్రాసు

శ్రీకన్యకాపరమేశ్వరీదేవస్థానము

ధర్మపాలనము—ప్రస్తుతపు దుస్థితి.

(ఒక విశేషము వద్దనుండి)

II

తెల్లవెన్నెదాల్చునది కృపామయి 1910, 1911, 1912 సంవత్సరములలో చేసిన ఖర్చును 1913-1914 సంవత్సరములలో చేసిన ఖర్చునందాగా కొత్త పెక్కి లెక్కలైన బాంధురద్యములందుగల అనాదరణమునకు నిదర్శనముగ నున్నదని చెప్పవచ్చును. తేదనుబట్టిమాడ నీవసతి కృపామయి కన్యకాపరమేశ్వరీ దేవస్థానపు కమిటీవారి పరిపాలనకు లోనైయున్నదని జనులు భ్రమించుచున్నారు. కాని యిదిసరికాదు. ఈవసతి కృపామయి విద్యార్థులకింతకు పూర్వము శీతములును, భోజనపు ఖర్చులును ఇచ్చుచుండిరి నాడుక. కాని ఇప్పుడు దన్నుగో యెవరికో యొకరికితప్ప మిగిలినవారికి ధనసహాయము చేయుటలేదట. భోజనపు ఖర్చులును యిచ్చుటలేదట. ఇంటి అద్దెయు వంటచేయువారికిని, సామానులు తెచ్చు గురుస్తావకు మాత్రము ధనమిచ్చుచున్నారు. మిగిలినభోజనపు ఖర్చులును బాంధుర సహాయముగా పెట్టుకొనుచున్నారు. బాంధుర వసతి కృపామయి కమిటీ యుగా నూ పరింటెంటెంటు అత్యవసరము. బాంధుర తమ తల్లిదండ్రులను విడిచి పొరుగుదూరులకు పంపెదరు. కాన వారికి కమిటీవారే సంతకముగ నుండవలసియుండదు. బాంధుర తమకు నాటకములకు వెళ్లవలసియున్నది, సరిగ్గ చదువుచున్నది లేనది కనిపెట్టుటకు విద్యార్థులు నోకరిస్తే నోకరు వాడుకలాది మాటామాయను కొనుటకు బాంధురకు దురభ్యాసముల కుండు దిగటండు కట్టును చూచునాడుకు లేదు. నూపరింటెంటెంటు లేనిదే ఇది విద్యార్థుల వసతి కృపామయిమించుకొనకాలము. కావున విచారణకర్త నోకరిని కేరవరది విద్యార్థులను కాపాడుదు రని కమిటీవారి ప్రార్థించు చున్నాము. విచారణకర్త లేనందున బాంధురలో మాటా మాట వచ్చి దేవస్థానపు కార్యదర్శిగో చెప్పకొనగా, నిరవరాధియు నోక విద్యార్థిని వసతికృపామయి నుండి తొలగించెనని వినుచున్నాము. ఇంతియగాక బాంధుర మీదకోపము మెడకట్టి గంటించెనని కార్యదర్శి తెలిపించెనట. ఈవిషయమై బాంధుర కమిటీమెంబర్లతో మొత్తముగా వారు విచారణ చేయుటయు లేదట. నీటికిమాటికి వసతి కృపామయి విద్యార్థులను తెడల గొట్టుచున్నారు. ఇన్ని నిర్బంధములన్న బాంధురకు విద్య యెట్లు సాగును? నూపరింటెంటును నియమించనందున నిట్టిభావమునకు ప్రేరేపిత కారణభూతులైరి. నూపరింటెంటు లేనివసతికృపామయి కార్యదర్శి తీసికొనియుండవలసింది ప్రేరేపితమై యో వసతి. ప్రతివిషయమునూ వారెన్నయుగా నెల్లప్పుడును విచారించుటకు వీలుండదు. సర్వవిషయములను సరిగ్గవిచారించి లోపములను సవరించుకొనుటకును తగినసాధనములను యోచించి ప్రేరేపితము విశదీకరించ వలసివని నెక్రిటరీవారిచే గాని మరియెవరికాదు. ఈసందర్భమున నెక్రిటరీ ప్రేరేపితమైనవసతి చెప్పలేరి. నెక్రిటరీ విద్యార్థులను తమకన్న వీడ్చలరత చూచుచు వారి లోపాలలోపములను సవరించుచు కాపాడ వలయును. అట్లుచేసినచో విద్యార్థులకు ప్రోత్సాహమును క్రద్ధము కలుగుదురా?

గిడ్డంగిదిలో ప్రస్తుతము పి. చలయ్యకెట్టి అందు సన్న తమ కొట్టును మరచుకు చేయించుటకు కోరగా భారీ చేయించినయెడల మరచుకుచేయించుటకు వీలుగానుండునని దేవస్థానాధికారులు చెప్పెదట. దానిమీద వారు తెంటునే భారీచేసి గుమారు పదిమానముల పర్యంతము ఇంకొక చోటును దుకొణము పెట్టుకొనిరి. దీని మరచుకుకు పదిదినములకంటె ఎక్కువకాలమువట్టదు. అట్టిది, అగడ్డంగి మరచుకుకు విషయమై దేవస్థానాధికారులు పదిమానముల పర్యంతము ఏవిధమైన ప్రయత్నమును చేయలేదు. 10 నెలల ఆదాయము నుమారు 1000 లు దేవస్థానమునకు కట్టముకలిగించిన వారైరి ఈవిషయమై ప్రేరేపితము చేయవలసియున్నా లెనినారు. నెక్రిటరీయందు తప్పుకండియెడల వారికద్దనండి ఈసామ్యువనూలు చేయవలసియుండును. కమిటీవారి తప్పిద మైనచో వారే దీనిని దేవస్థానమునకు నిచ్చుకొనవలసియుండును. లేక కంపెనీవారికన్న యెవరెడల నింతవరకు వారిదగ్గరనుండి యెల పనూలుచేయలేదు? ఇట్టి దొంగసామ్యు వనూలు చేయవలసియుండెనో తెలియదు. మీదు మిక్కిలి నెక్రిటరీకి జీతము వృద్ధిచేసిరి. బంట్రోతునుకూడ నేర్పాటుచేసిరి.

దీదలకు సహాయము 1910 సం. మొదలు 1913 సం.ల వరకు ప్రతిసంవత్సరమునందు ముందుండిన నెక్రిటరీ నాయకు గారు ఎక్కువగ చేసి, అనేకమటుంబములకు ఉపకారము చేయుచుండగా ప్రస్తుతపుకార్యదర్శి దీదవైశ్య కుటుంబముల సహాయపుసామ్యులలో 1914 సంవత్సరమున 21720 కిందికి సహాయముచేయవని ఎందరోధర్మభాస్తులనుచేయగ సామ్యులేదు సామ్యులేదని రాకరించుచు వచ్చెదట. రావుసామ్యులు కలవల కల్లకొట్టిగారు కమిటీమెంబరుగా నున్నారు. ఇట్టివారుసభ్యులుగనుండియు దేవస్థానపువ్యవహారము లిట్లుండుట భోచనము. వీరు స్వంతముగ నెక్రిటరీ, లక్షల కొలది సామ్యులకు ధర్మములక్రింద వినియోగించుచున్నారు. అవియన్నియు కలకాలము చక్కగా జరుగుటకు తగు నేర్పాటులుచేసియున్నారు. వీరు జమాకాపదిమందిలో తాముకరమని అక్రద్ధసహించి యుండవచ్చును. ఏలేమి యితరకమిటీవారేమి కొంచెము క్రద్ధహించి ఇప్పుడున్న లోపాలలోపములను సవరించి దేవస్థానాదాయము వృద్ధిచేయించి ధర్మములు సరిగ్గ నెరవేరునట్లు చేయించుటకు ప్రార్థింతుము.

ప్రీతిద్య

లోకముయొక్క సృష్టినిశ్చలములకు నాభ్యులగు బ్రహ్మ నిష్ఠు మహేశ్వరులును, జ్ఞానసంపద సాధాగ్యములకుఁ బ్రధానలగు వాగ్విశ్వకేతులను ఎట్లు సమానులౌ కృపామయి సంతకరదయంబుల ప్రీతిపుష్పము లట్లు సమానులు. భారము గల యొక బండి గవ్యస్థానము చేరుటకును, సరిగ్గ దొరలిపోవుటకును, ఈపుష్పమును, సమానవట్టుబాదులుగల చక్రంబులును, సమానవయోహాపరిమాణకేత్యాదులు గల తురంగ వృషభాదులవలె సీసంసార భారకేటవహనమునకును సమానులగు బలయోరూప పరిమాణ విద్యాజ్ఞానాదులుగల ప్రీతిపుష్పముండవలయును. కృత్యయమున్న తలక్రిందులగు శీకటమునలే సంతకర శీకటమును దారుమారు కాకమానదు. ఈ ప్రపంచరాజ మార్తమున ప్రీతిపుష్పము సంతకరశీకటమున సదపుటకు విద్యవలన విషయత్యాగి సద్గుణములు సమానముగ బొంది విశేష సంపదనంది నయమార్గవర్తనముగలిగి సమానభారమును వహించవలసియున్నారు. ఇటు లాలోచించినకొలది ప్రీతిపుష్పము తిరువురును బ్రతివిషయమునను సమానబాధ్యులుగఁ గనంబడుదురు. కాన జ్ఞానోత్పత్తికొలదికల బురుషు లెట్లు విద్యను గలచెదకో యెట్లు ప్రీతిను విద్య నభ్యసించవలయును.

“ధర్మ యన భరించువాడు. భార్యయన భరించువాడు నది.” అందుచేఁ బురుషుడే భారము వహించువాడయి విద్యా విశేషాదులు సంతకరపలముననియు, ప్రీతియంత భారము వహించ వశ్యకత లేనందున విద్యావిశేషాదు లనవశ్యకము లనియుఁ గొందఁ బూహించుదురు. కాని ప్రీతి పుష్పముకంటె నెక్కువభారము వహించునని చెప్పవచ్చును. పుష్పముకంటె ప్రీతియెక్కువ కార్యభారమును వహించవలసియే యున్నది. పుష్పముడు సహకారిగ నుండిన నుండవచ్చును. పిండోత్పత్తియొనది మొదలు జీవికలు తిక్తాది మద్రసము వలని వాధల చేతను, గర్భనరక వేదనల చేతను, బాల్యమున ప్రీతిచేత పిండము రక్షింపఁబడలేదు. శిశుత్వమున స్వయమునిచ్చియు, నాహారపానీయాదుల నొస గియు బోషించునదియై నాడుదియే. బాల్యమున భాషబుద్ధులను గలపునదియు ప్రీతియే. యౌవనంబున మరుతాపాదుల నుడియకుండ రత్నాదినాభులంబులనిచ్చి బ్రతికించి వంశాభివృద్ధికి సంతానంబు గనునదియు దరుణియై. వృద్ధాప్యమున జరాధిబాధల నశ్చురై శోకగల శరీరులై యుండ సమ్యాభాసముతో మనుగడ గడచువరకు బోషణాదుల చేయునదియు ముదితయే. అకాలమరణమున భర్త మరణింప విధవాదుఃఖమును సహించి కుటుంబభారమును వహించి సంతానమును వృద్ధిలోనికి దెచ్చునదియు ప్రీతియే. ఇట్లుఁబిండోత్పత్తి మొదలు మరణాంతము వరకు జీవి రక్షణాధికారములు ప్రీతిమీదనే యెక్కువ భార పడి యున్నదిగాని యంతగ పురుషునికి లేదు. “మగవానిచేతి బిడ్డ అడుదానిచేతియరకు” అను సామెతయు వైశ్యులునే రూఢిచేయుచున్నది. ప్రీతి సుఖస్థితికి బునాదివంటివాడు. కృపామయొక్కయు, సంఘమయొక్కయు జాతియొక్కయు దుడకు మానవకోటియొక్కయు అభ్యుదయము ప్రీతినికేతిమీదనే యాధారపడియున్నది. వారిసహాయము లేనిచో బురుషుడేమియు చేయలేదు. విద్యుభుఖ్యముగాన ప్రీతి విద్యనభ్యసించవలయును.

అశోగ్యకామ్రు, పాకకామ్రు, భాషావిషయజ్ఞానమును వృద్ధిపఱచు వ్యాకరణమును, వస్తువివేచనకావ్యకముగు

గణితకామ్రు, దేశకాలనిరులనుడెఱుపు పూర్వచరిత్రములు, వీలవలంబున వృద్ధయనందమును గలిగించు సంగీతకామ్రు, పాఠవిశ్లేషములబోధించుగ్రంథములు, నీలిమతవేదాంతబోధక కామ్రులు లోనగునవి ప్రీతియభ్యసించవలయును ఆకాస్త్రాచు లభ్యసించి జ్ఞానాదుల బొందుటకు ప్రీతివిద్య యవశ్యకము.

ప్రీతి యహోరాత్రములు విరామములేక కృపామయోగంబున జాగరూకురాలై యుండవలయును ఆయాకాలముల మగఁగి బరిచర్య నేనువలయును. సంతానమును సంతకరపలములను. బంధుగులకు విందులొనర్పవలయును. పరుల సత్కరింప వలయును. అతిథుల నాదరింపవలయును. కృపామలంకరింప వలయును. బాల్యపుష్పల బోషణనేయవలయును. పాపాదులఁజక్కగ నెఱింగి యుండవలయును. ధర్మాచరణాది కార్యములనుగనికెసహాయరాలై యుండవలయును. దేవాలయములకును వీర్ధంబులకును కల్లుటకును, ప్రతాదులఁజేయుటకును, యాగాదులఁజేయుటకును, వివాహాది వైదికకార్యముల నొనరించుటకును, వలయువానిని ముందుగ ప్రీతియే సిద్ధము నేయవలయును. ఈ కృపామయిపాకకృత్యమున నేర్పగల ప్రీతి లేక పురుషుడెందునకు గొఱఁగాదు. కాన నీ కృపారాజీకృత్యము నుద్యోగము ప్రీతి చేయవలసి యున్నది గాన నుద్యోగాదులు నేయు పురుషులమనలేనే ప్రీతిలకు విద్య యవశ్యకము.

ప్రీతి అగౌరవము, దానీప్రాయము, అవృతవాదములు. ఆహవాదిబుద్ధి యనురబుద్ధి. చంచలస్వభావము. వారియాలోచనము ప్రశ్నయాంతకములు. రహస్యముల దాచనేరనివారని చెప్పవచ్చును. ఇది సరికాదు. జ్ఞానచక్రుపు లేకపుటలే ప్రీతి అజ్ఞానాంధమునఁ బ్రవేశించి మూఢుర్రాండ్రులమయ్యారు. వారి గర్భమునఁ బుట్టి వారి శిశువు తెలిగినవారును వారివంటివారే యగుచున్నారు. నయనములచేఁ జూడలేనివానిని జూపించునదియును, వాక్కుచేఁ జెప్పరానివానిని జెప్పనటులఁ జేయునదియును, మనసుచే నూహించలేనివానిని నూహించఁజేయునదియును, నగువిద్యానేత్రము నొసగి వారి యజ్ఞానాంధకృత్యమును పోగొట్టి, మంచి నస్తువులు, మాటలు, ధోమాలు గనంబరచినఁ బైయవవాడంబులు వారియందగవడదు గాన నవశ్యముగ ప్రీతి విద్యావంతులు గావలయును.—ఒక విశేషము.

సరస్వతీ గ్రంథనిలయము

సంవత్సరపు రిపోర్టు.

గుంటూరుజిల్లా లాల్మిపురములో సరస్వతీగ్రంథనిలయము యొక్క తృతీయవార్షికోత్సవ మిసెల 2-వతేది ఆదివారమున చల్లా శేషగిరిరావు బి.ఏ., గారి యాధిపత్యము క్రింద జరుగవలయుగ జరిగినది. సభకు 250వంది ప్రీతియు పురుషులును విచ్చేసిరి. గుంటూరుపురవాస్తవ్యులగు చట్టి నరసింహారావు పంతులు, గుండు రాఘవదీక్షితులు గారు మున్నగువారు సభ నలంకరించిరి. కృతసాహాయ భాండాగారములయందుయోగము మున్నగు విషయములగురించి కొంతకది యవస్యాసము జరిగినతరువాత ప్రార్థనలతో సభ ముగిసినది. 1915-వ సంవత్సర రిపోర్టునందీక్రిందివిషయముల నుదాహరించుచున్నాము.

నెడమల్లు నెడకొలఁత్యుగారిచే 1913 సంవత్సరం జనవరిలో సరస్వతీగ్రంథనిలయమునుచేరున నొకపుస్తకభాండాగారము స్థాపింపఁబడి అది యంతవఱకు దినదిన మభివృద్ధి నొందుచుండెను. భాండాగార నిర్వాహకశ్రీసంవత్సరమునందు లెండు వందలనుండి మూడువందలవఱకు గ్రంథములు సంతకరింపగలిగిరి. కడచిన సంవత్సరముకంటె నీ సంవత్సరము ఎక్కువమంది నేదకుల నది ఆంధ్రీంపగలిగినది.

ఈ నిలయమును కాశ్యోచందాదారులే బోషించుచున్నారు. కడచిన సంవత్సరము లెన్ని వీరయ్య మున్నగువారు రూ 18 ధర్మముగ నొసంగిరి.

ఈ గ్రంథనిలయము నుండి మొగభాషాపాలెము అనంత వరపాడులవారును, అప్పుడ పన్నుడు గుంటూరువారును గ్రంథములు క్రద్ధతో వదువుచువచ్చిరి. ఇచటనుండి గుమారు ఏవిదిపుస్తకములవరకు తీసికొనిపోయి గుంటూరు మున్నగు గ్రామములచేత చదివించుటయు గాక నెల్లప్పుడును సహకారిగానుండిన పుట్టరాజు వరదయ్య గారి కౌతయు కార్య నిర్వాహములు కృతజ్ఞులు. నిరుడు రూ 78 లు వసూలయినవి. రూ 48-10-0 లు ఖర్చుగాక, రూ 29-5-0 లు నిలువయున్నది.

ఒకతపశ్చారము:— దివ్యజ్ఞానసహజములగు నెల్లూరు వాస్తవ్యులు పుత్రి శేకటనుబ్రహ్మశ్రీకామ్రు గారు హోదాగారు తురువుబాసలోని రాజమహర్షిధర్మదేవాలయము నందు ఇటీవల భక్తినికురించి యుపవసించిరి.

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగుల డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0

భాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్ష పుష్టియు సరవటుత్వము కారణములు రక్ష పుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జీతేంద్రియత్వమువలన గలుగును. వ్యభిచారము, నుఖరోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును.

జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము కచినవగును. జీర్ణరోశము బాగుకడి రసప్రావము క్రమముగ గలుగును. మలబద్ధము మానును. 20మాత్రల డబ్బీ 1-కి వెల 1-4-0 అమృతాంజనం డిపో, 7,తంబు శెట్టిపిడి, చుదరాను.

వాతావరణస్థితి

1916 సం. జనవరి నెల 7-వ తేది.

Table with 7 columns: (వర్షములు), జనవరి 7 తేది, ఉదయము అంగుళములు, ఉదయము సెంటిమీటర్లు, ఉదయము 24 గంటలలో, ఉదయము సెంటిమీటర్లు, ఉదయము 24 గంటలలో, ఉదయము సెంటిమీటర్లు. Rows include: గోపాలపురము, మార్తెరు, కాకినాడ, బందరు, గుంటూరు, వెల్దురు, మద్రాసు, కడప, నాగపట్టణము, కొలంబో, తిరువనంతపురము, కొచ్చి, కల్లికోట, మంగళూరు, కొంబాయి, మైదరాబాదు, అనంతపురము, బళ్లారి, కర్నూలు, కడప, రెంగుళూరు, కొడైకాణం, ఉదకమండలము, కొయ్యలపల్లి, వెల్దురు, నేలము, తిరుచనాపల్లి, పుదుకోట, మధుర, తిరువల్వేరి.

ఉత్తరమునందును, దక్షిణమునందును, వాయుభారము తగ్గినది. ఉధృమోష్ణ ప్రమాణము మొత్తమువీధ తక్కువగ కలదు. పగటిపూట వడిమి మాములుగ నున్నది. సర్పారులు, పక్కను, దత్తమండలములలో రాత్రిపూట వడిమి కొంచె మెక్కువగను, తక్కినచోట్ల కొంచెము తక్కువగ నున్నది. కొండ ప్రాంతములలో 4 మొదలు 5 డిగ్రీలవరకు తక్కువగ కలదు. వాయుమండలమున అగ్రితయెక్కువగనున్నది. దక్షిణమున విశేషముగ మల్లము పట్టుచున్నది. ఎక్కడను వర్షము పడినట్లు లేదు. అన్నిచోట్లను చక్కగ ఎండ కాచుచున్నది. దక్షిణభాగపు కొట్టకొను, పగలు కొన్ని జల్లులు పడిన పడకచ్చును.

ఆర్. ఎల్. జోన్న
వారావరణాశ్రమము.

బరోపా సంగ్రామము

జర్మనీదేశపు స్థితిగతులు

ఆహారపదార్థములు.

నా స్వదేశీయులగు మతీకొండటి స్వీడులతో బహుశా జర్మనులేవును చేయకొంటిని. రేపు అధికావధుల మమ్మలకు అంతగా బరిష్టించలేదు. సాంక్రామిక పక్షములవారిని పరిక్షించినట్లు తటస్థులగు మమ్మలను సంతగా బరిష్టించరట. "నీ వెలపు?" "ఎక్కడికి వెళ్ళుచున్నావు?" "ఎందునకు వెళ్ళుచున్నావు?" అను శబ్దాన్ని ముక్తవపుళ్ళతో మమ్మలకు వదలివేసినారు. అప్పుడా రేపుపట్టణమును వదిలి బర్లిను నగరమునకు బయలుదేరినది. జర్మను సామ్రాజ్యమునకు బర్లిను నగరము ముఖ్యపట్టణము. రేపుపట్టణమునండి ముఖ్యపట్టణమునకు బోవుటకు అయిదుగంటలు పట్టినది. మధ్యాహ్నపు భోజనమును రయిలులోనే చేయవలసి వచ్చెను. మనుషటివలె పిండికొట్టలేదు. బంగారాదుంట్ల అసలే కరువైనది. కొంచెము చాచు కొంతకూర ఇతరము లేవనియో మతీకొన్ని తప్ప వేరులేదు. ఈ మాత్రపువానికి 3 పిల్లలుగలు (రూపాయన్నరకు) ఈమనలసి వచ్చెను. నా బొర్రాపైవైనను ప్రత్యేకముగా డబ్బులిచ్చి కొనుక్కొన కుమునే కాని, నైభోజనములో వెట్టివారుకాదు. ప్రయాణము పొడుగునను వెలకొయ్యెను ప్రచ్చున్ను వచ్చి కణిభి చేయుచుండెడివారు. వారివలన సంతగా కష్టము కలుగలేదు కాని, మాట మాటకు వెలకొయ్యెను వచ్చి, మనము భోజనము చేయుచున్నను, మూతి కడుగుకొనుచున్నను, దుస్తుల తొడుగుకొనుచున్నను, తళపాళలేకుండ తొంగిచూచుచున్నచో ఎవరైనను కూడ చిరాకుగ నుండకపోదు. ఈ కణిభియుంతయు ప్రస్తుత సంగ్రామము వలననే యనుకొనరాదు. అది యొక మాములు యుద్ధసమయపు గురుగులు ఇంక నుండు నున్నవి. వెట్టివో బాహుళ్య అను ప్రేమనువద్దకు వెట్టివంత వరకు యుద్ధచిహ్నములంతగా కానరావు. అచ్చట రయిలుదిగిన వెంటనే నాబండిలో వెళ్ళుదు! నాబండిలో వెళ్ళుదు! అనుచునెందరెందరో మోటుబండివాండ్లు మనుపు పనువెళ్ళుకొనివచ్చెడివారు. ఇప్పుడు అబండ్లు అన్నియు అదృశ్యమైపోయినవి. పూరాకరపు "కొటి" బండ్లు, వాని 'దేబ' 'దేబ' ధ్వని మరల సిద్ధమైనవి. మనువెళ్ళుతో బర్లినునగరములో నేను విద్యార్థిగానుండినప్పుడు ఇటువంటిబండ్లలో దిగితిని. అప్పటికిప్పుడు మరల అబండ్లుగట్టులు అబడబడ బండితయారైనవి.

నన్ను చాలామంది చాలామాములు బర్లినునగర మెటులుండునని యడిగి వారు అదియెప్పటివలెనే వ్యాపారములులతోను సంభ్రమములతోను నోలెలాచుచున్నచో యుద్ధపు దెబ్బకు దీలవోయి కుండుచున్నచో? స్త్రీపురుషులు కలకలలాచుచు వారి మాములు వ్యవహారములను చక్క జూచుకొనుచున్నారా? లేక మాములు మూలముగా "జర్మనీ విట్టు" ఏమైనది? "అయ్యో! ననవారిని దానిని వదిలి వేసి నా రా?" "కట్టా! యింతవది జరిగెను." అని భయపెట్టుచులలో వెళ్ళుకొనుచున్నారా? ఇట్లు అనేకుల నేకవిధములగు మామోలెముచున్నార. కాని నేనుమానినంతవరకు నాజ్జీకత్తెకపరిస్థితు లేదయు కప్పట్టలేదు. అంతయు నదోకమాదిరిగానున్నది. జర్మనుల స్వభావము కొంచెము చిత్రమైనది. వారిమనములు అతిసులభములు. వారిని చిటుకలో నమ్మించవచ్చును. అందుచేత పట్టణములో నేనైపు నుండియైనను నేదియేనియొక బుకారుబయలుదేర నేనిఅదియను మంతలో పట్టణమునంతను చుట్టుకట్టి యెచటకుపోయినను అదియే వినవగును. యాత్రికులు ఎవరైన నవటికిపోవలెనచో ఈవిధ యమున జ్ఞాపకముంచుకొనవలయును. నైకై కనబడున దంతయు యధార్థమని నమ్మరాదు. యధార్థముల వెలకొండల చితిమేని బర్లినునంటి పట్టణమునకు పోయిన లాభములేదు. బర్లినునగరమునందేమియుండును? ప్రజానయముల నమ్మించుటకు వ్యభిక్తియవారువయోగించు బూటకపుటములు అబద్ధపు ప్రకటనములు, నిరాధారపుటామాలికలన్న మతేవియు కానరావు. ఈబూటకములనే నోలెగరచుకొని పనిలేని క్రతి జర్మనుడును రహదారివిదను, హోటల్లోను, చాటించుచుండును. సంధి యేర్పాటులకు సమయము సంప్రాప్తయిన దనకొను వింత యభిప్రాయ మొకటి యిటువంటిదే. జర్మనీలోను, ఆస్ట్రీయాలోను ఎచ్చటికి వెట్టివను ఈజుకు వివచ్చును. సర్వియా నమాప్త యయినదట! కాప్లాన్సికీపిలు మాపు మేరదూరములోనే యున్నదట! ఇక కావలసినదేమి? ఇప్పుడు గట్టుచున్న చిన్నయినపదార్థల క్వరలో చుగించి

ఈకత్తెవైన నొక దెబ్బలిసి, యిటుకైపు కలేమిదకు నొక పోటు పొడిచినచో, మిత్రమండలివారు కాంతికామాలై కాల్గి యొద్దకు వత్తురట! ఒకరి తరువార నొకరు మిత్రమండలివారు యుద్ధ విముఖులగుడరట! తుదకు ఇంగ్లాండునకుగూడ యుద్ధ మనినచో విముక్తగల్గురట! ఇంగ్లాండు తేకపుమాట తుదకేల రావలయునో! నై యభిప్రాయములన్నియు నసాధుకము లయినచోగదా దీనికేమి కారణమోయని విచిక్కించుట.

జనుచేత ఈమాటలన్నియు ఇంగ్లాండు అనిననేమో ప్రాంతులనిననేమో, మిత్రమండలి వారినిననేమో యెరుగని యజ్ఞానులకుకొను నట్టివేకాని ముఖాముఖిని మిత్రమండలి నేన దెబ్బలను చవిచాచిన జర్మను నయిని కు లెవరును నిటులనుకొనకాలరు. ఇందునకు వేరేదర్శనము అక్కర లేదు. నేను విద్యార్థిగానున్నపుడు ఆంగ్లవైద్యపురస్కర్తి యెళ్ళుదైనను వచ్చినచో, అప్పుడు జర్మను లెట్లు మానించుచుండెడివారో, ఇప్పుడాప్రసక్తికచ్చినచో వారివాక్సరటి యెటులుండునోపాప్తిమాచినచో, సంకలిసదర్శనములు లేటబడగలవు. ఆంగ్లేయసోల్దరునకు (టూమి) యని వాడుకనామము కలదు. దీనిని జర్మనులు నేర్చినారు. కేవలము చేరునే నేర్చుకొనట కాదు; ఆచేరుయొక్క సత్రానుకూడ నేర్చినారు. టూమి యెకగా మనోవైద్యమునకును, రణరంగపు పట్టుదలకును, క్షాత్రకాళ్యమునకును వెట్టివది వేరట. ఇటులనే ప్రాంతువారివలనను జర్మనులకు నూతనానుభవములు పొడగట్టినవి. 1870 సంవత్సరములు వెనుకబట్టినవట! ఇప్పటి ప్రాంతుసోల జననకు అపూర్వ ప్రోత్సాహములు వచ్చినవట! ఈమాటలవనినప్పుడు మిత్రమండలివారి బలపరాక్రమములు కొంచెము కొంచెముగా నిప్పటికైన హృద్ధతములయినవా యని తోచుచుండును.

ఇట్టి నూతనానుభవములవలన జర్మనుల తూర్పుటాకలు విచ్చిన్నము లగుచుండ, పొట్ట కింత యాహారమునైనను తినట కై నను కలను పడకున్నది. ప్రతిమానమునందును రెండురోజులు మాంసాహారమును మానుకొనవలయును. ఆంగ్లేయులకు గొడ్డుమాంస మెంతయిష్టమో జర్మనులకు వందిమాంస మంతప్రీతియట. ఇది యంతకంతకు కరవగుచున్నది. అందుచేతనే మానమునకు రెండుదినములు మాంసాహార నిషేధములైనవి. పాలు, వెన్న యంతకంటెను ప్రీతి చుగుచున్నవి. పాలు కావలసినవారు అధికారాలయొద్దనుండి క్రమమైన టిక్కెట్టును పుచ్చుకొనవలయును. పాలవిట్టలు గల తల్లులకు పాలు తప్పక యుండవలయును. గనక, ఉదయము 9 గంటలవరకు పాల తల్లులకు ప్రత్యేకముగా పాలు విక్రయింపబడును. వెన్నధర దేశములకును నోక్క ముదిరిగా నుండదు. ఒకచోట పాలు రు 1-8-0 లకు మతియొకచోట రు 0-14-0 లకును దొరకును. అసలు క్రొత్త కర ధర్మముల కరపు వచ్చునేమోయని యధికారుల భయము. ఇదివరకు నైటిరియా వెన్న దిగుమతి యగు చుండెడిది. ఇప్పుడా ద్వారము మూతపడెను. దెన్నార్కునుండి కొంచెమునైనను వచ్చుచున్నదేమో? విదేశపు సరకు దిగుమతిలేదు. కావున జర్మనీలోని గొల్లులు వెన్నధరలకు తమ చిత్తమువచ్చింతవరకు హెచ్చించుచున్నార. మానమునకు రెండుదినములు మాంసాహార నిషేధములెటులయ్యెనో, వారమునకు రెండుదినములు క్రొత్తపదార్థములను వదిలివేయవలసినవచ్చెను. ఉర్లగడ్డ కంట విషయమై నన్ను చాలమంది యడిగి వారు. గత సంవత్సరపు వంట మిక్కిలి నమ్మదిగానే యుండెనని తోచుచున్నది. ఇక నుండు కరవువచ్చునేమో యని భూదోటలన్నియుకూడ బంగారీదుండు నేర్వమునకై యుత్తయోగింపబడు చున్నవి. కాని పోయిన రెండుమాసములును వర్షములేకుండెను. అందువలన వంటలు చెడునేమోయని భయముగుచున్నది. 'వైచ్చు' పత్రికా విలేఖకుడు.

విమల్ చంద్రముకర్ణి అను విద్యార్థిపైని కేసు:— అకరాధానేయముకాబోద్యోగిని భయపెట్టెననువేర మారనివై రజావయ్యన. రి మాసములు కేసువరకపు కేసు విధింపబడెను. 8 వేల రూపాయలకు ముద్దయాయే జూమినుండవలయునని యు, చెరి 15 వందల రూపాయలు చొప్పున వీరిరువుర జూమినియ్యవలసిన దనియు కూడ సుత్తవపు చేయబడెను. ఈ కేసుపై నిరకు జిల్లాకోర్టుకు అపిలు చేసెకొనెను. అపిలులో నేరము ఖాయపరచబడినది. కాని కేసువరకమును కొట్టివేసి అందుకు మారగ మాయరూపాయల జరిమానాను జిల్లా జడ్జిగారు విధించిరి. ఇతరుగు విగుకోర్టువారు విధించిన కేసులు ఖాయపరచబడెను.

స్థానిక వార్తలు

జనవరి దినచర్య.

8 తేదీ శనివారము

జిల్లాపాఠశాలలో యస్. పి. సి. ఏ వారి ప్రదర్శనము సా. 3 గం.

11 తేదీ శనివారము

గవర్నమెంటు హోటల్స్ మాస్టరుల బహుమానము లిచ్చుట. సా. 4-30 గం

దీపముల వేళ:— శేష 6-25; రేపు 6-26; ఎల్లుండి 6-26 నిమిషములకు దీపములను వెలిగించెదరు.

శాసనసభ:— యూనివర్సిటీ ఫెలోషిపులకు మునుపటి కంటే ఎక్కువ పరిమితిలో ఎం. ఏ. గోవింద రావువారి కుమార్తెలకు ప్రయత్నించెదరు.

వాణిజ్య శాఖాధికారి:— వాణిజ్య శాఖకు చెందిన జనరలు. ఏ. హెచ్. బి. సి. ఎస్. గారు చెప్పి పురికి వచ్చిరి. వీరు మొన్న పార్కు ప్రదర్శనమును చూచిరి.

సబ్ ఆసిస్టెంట్ సర్జనుల మహాసభ:— ఈ సభ మొన్న కళాశాలలో జరిగినది. క్రైస్తవులలో నది చెప్పి పురిలో నమాజే నగును.

బళ్ళారి సరస్ వివోదినసభ:— రేపు సాయంత్రము 5 గంటలకు బళ్ళారియా పబ్లికనుండిరమున బళ్ళారి సరస్ వివోదినసభవారు, ప్రహలాదశాటకము నాడెదరు.

బృందావన మహాత్మ్యము:— క్రైస్తవత సేవక సమాజముయొక్క బృందావన మహాత్మ్యము కప్పర్ పోలెస్టేట్లో నెం. 49 వ గృహమునందు 9 వ తేదీ ఆదివారము నాడు జరుగును.

హైకోర్టు ముద్రాదాలయము:— ఇక్కడ సప్టెంబరు కంట్రాక్టులను నిన్న పరిశోధించిరి. వీరి ఇబ్బందులను గురించి విచారించెదమని ముద్రాకాలాధికారులు వాదనాను చేసిరి.

శరీర వ్యాయామము:— బళ్ళారి మిత్రమండలివారి యజమాన్యము క్రింద 8 వ తేదీ సాయంత్రము 5-30 గంటలకు వేంకటరావుపురమందిరములో, శరీరవ్యాయామముగురించి ప్రొఫెసరు కోడి రామమూర్తిగారు ఉపన్యసించెదరు. బి. భీమా రావు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు తత్వబాధి పత్రము వహించెదరు.

కొచ్చిరాజువారు:— వీరు భార్యసమేతులై తే. డబ్లియం. ఖోల వి. సి. ఎస్; దివాను సర్వాధికారి; దామోదరు మొనరుగార్లతో నిన్న సాయంత్రము 4-30 గంటలకు స్వయం బంటిలో కొచ్చిరను బయలుదేరిరి. వీరి వెంట గవర్నరుగారి అంగరక్షకులు, ప్రేమనరతులవచ్చిరి. దివానుబహద్దరు కరుణా కరమొనరు, పి. నారాయణమొనరు గోవిందమరయి, రివరెండు గోపాల అయ్యర్లు, ఎస్. కే. స్వామి మున్నగువారు స్టాటుఫారము మొదలగువచ్చి వీరితో సాగసరిరి.

భాగవత తత్వబోధిని సభ:— భాగవత తత్వబోధిని సభవారియజమాన్యముక్రింద, బ్రహ్మశ్రీ పండిత టి. లక్ష్మీ నారాయణులవారు శనివారము సాయంత్రము 5 గంటలకు నేనానావి చరిత్రను ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు బ్రహ్మవాసన ఉపాధ్యక్షులు 7-30 గంటలకు కవీంద్రుల హాలిసంవాదము జేసాతత్వనిజేయును - గురించి టంక నాల పీఠిలోని తియలజికలు పాఠశాలలో కాలక్షేపము చేయెదరు.

కూనూరు మ్యూనిసిపాలిటీ ఎన్నికలు:— 2-2-16 వ తేదీని ఎన్నికలు జరుగును. సభ్యులందరి యొక్కటిమూల్రమే భాగీ పడి నది. దానికొర కిద్దరు ప్రయత్నించుచున్నారు.

వాయస్య ఇనుపదారి:— ఇ. జి. టువునుమెండుగారి యినుపదారికి గతనెల 1 వ తేదీ నుండిలోకొ మొత్తము నూనెం పెండ్లెంట్లుగ నియమించ బడిరి. అంతకు పూర్వము వీరు ఆసిస్టెంట్ మునసిపాలం పెండ్లెంట్లు పదమున నుండెడివారు.

వృత్తాంతములు

బొంబాయి వ్యాంకిరేలు:— వ్యాంకిరేలు నూటికి 1 రూపాయవరకు పోచినది. నూటికి 7 రూపాయలవరకు వడ్డీ నిత్తురు.

గో మెకలు చెప్పిన గాథ:— వీరు ఆరునెలలు నెలపు తీసికొనిరి. 15 వ తేదీ నుండి నెలపు సుపయోగ పరచు కొందురు.

ఇనుపదారుల రాబడి:— 1915 సంవత్సరము ఏప్రిలు నుండి డిసెంబరు నెల వరకు ఇనుపదారుల రాబడి అటుక్రిందటి సంవత్సరమున కంటే 1,45,82,818 రూపాయలధికము.

ఒక కనిష్టేయ చంపుట:— కలకత్తాలో ఈ నెల 6 వ తేదీని ఇద్దరు రాజకీయమనీషులు కలపుకత్తు అను కనిష్టేయను తుపాకితో కాల్చిచంపిరి. వారెవరో తెలియలేదు. 6 వ తేదీ సాయంత్రము మరణ విచారణ జరిగినది.

రాజాసర్ హోర్ను సింగుగారి కుమారుడు:— కెప్టెనుకు వ్యాధిమయమైనసింగు బి. యల్. యస్. గారు తూర్పు ఆఫ్రికాలో టాంగుగివద్ద గాథుపడిరి. అందువలన సరకు పంజాబునకు వచ్చుచుండెను. జలంధరులో నీవిలు సర్దుగా నియమించబడును.

బొగ్గుఎగుమతి:— కస్తూరు కలెక్టరుల నడిగి తెలిసి కొని ఆ మరతుల కంగీకరించినవారు లై సెన్సుపొంది డబ్బి ఈ స్తుఇండిను తేజానకు బొగ్గుఎగుమతి చేయవచ్చునని ఇండియా దొరతనమువారు వెనుకటి యుక్తరవును రద్దుపరచుచు ప్రకటించిరి.

నిర్బంధ నివాసమునుండి పారిపోవుట:— ఖర్వారావు అనుకత్తు నిర్బంధనివాసమునుండి పారిపోయెను. అందుకు గాను ఇతనికి 2 సంవత్సరములు నిడితై 3 వేయబడెను. ఈ తీర్పుపై నిరదహితులైనాను. ఆర్డీయూర్యారా కమిషనరుగారు అప్పీలును నిరాకరించినది కాకితో తెలియవచ్చినది.

ఇండియాలో పేరు:— ఈ నెల 1 వ తేదీతో అంతయు సావరమున 7787 మందికి పైవుచ్చాధి సోకినది. వీరిలో 5800 మంది మృతినొందిరి. సింధుదేశము బొంబాయి రాజధానులలో 1542 మందియు చెన్నరాజధానిలో 883 మందియు, సంయుక్తరాష్ట్రములలో 543 మందియు, పంజాబులో 18 మందియు, బర్మాలో 97 గురును, మధ్యరాష్ట్రములలో 632 మొత్తము సంస్థానమున 162 మను, హైదరాబాదు రాష్ట్రమున 1635 మందియును, మధ్యఇండియాలో 120 మందియు, కాశ్మీరమున 11 గురును ప్లేగువారబడిరి.

శిక్షితుడు రైలుబండి నడుచుచుండగా నురికి పారిపోవుట.

మగ్గున శిక్షితులను ఆలిఫూరుజనునండి బెరల్లికిరైలులో మూడవతరగతి వెనుకటిరకము బండిలో తీసికొని వెళ్లుచుండిరి. బంగళాపాలీసు శాఖలోనియొక హాకువానిస్టేటు ఇద్దరు కానిస్టేబులును వారిని కాత్తుగారు చుండిరి. శిక్షితుల జేతుల కడదండములను కాళ్ళకు సంకెలును వేయబడినది. శిక్షితులును కనిస్టేబులును ఒక అరలోనుండిరి. హెడ్డుకనిస్టేబు దానిప్రక్క అరలోనుండెను. రెండవప్రక్క అర భాగీగానుండెను. రాత్రి రెండుజాములు రయలుచిప్పురాకువచ్చినది. అచట శిక్షితులున్న అరకు తాళము వేయబడినది. బండి చాలవడిగా సావుచుండెను. శిక్షితులలో నొకడు యావజ్జీవదీప్తిపాంతర వాసునిధింపబడినవాడు. తనచేతులబంధములను తెంచుకొని రెండుఅరలకు నడుచుచుండు అడ్డు చిల్లుల గోడ మీదుగా భాగీఅరలోకి పోవుచుండుటను కనిస్టేబు లిద్దరుచూచిరి. రిక్కినదొంగ లిద్దరికిని బంధములు విడతేతుగాన కనిస్టేబులు వారి నిద్దరిని సోకుండ పట్టుకొనిరి. కాని మొదటి వాడుమాత్రము గోడ వైకెక్కి భాగీ అరలోనికి పోయెను. హెడ్డుకనిస్టేబు తన అర లేలుపు తెరుచుకొని రాబోవుసంతలో శిక్షితుడు దుమికెను. హెడ్ కనిస్టేబు గూడ దుమికెను కాని అతనికి బలమగు దెబ్బలుతగిలినవి. బండివాసి రిగాని శిక్షితుడు కనబడలేదు. వాని కాళ్ళకు సంకెలు విడవ వ్వును వాడెలులనో నురికిపోయెను. పాలీసువారు వానికొరకు తిరుగుచున్నారు.

క రాచినగరమున విల్లింగుడను ప్రభిష్ట ప్రభువులు. 6 వ తేదీని తేదీ విల్లింగుడకు గారు కరాచినగరమున నూతనముగ నిర్మించబడిన తేదీ ప్రభువైద్యశాలలోని ప్రసవ మందిరముల తెరచిరి. ఆమందిరములు సింధు తేజాస్త్రవ్యుల కత్యంతోపకారు లగుగాక అని దీవించిరి.

ఒక ప్రసంగమున కరాచి నగరమున శిశుమరణముం తెయు సభికముగ నుంట చాల విచారకరమని గవర్నరుగారు నడిపిరి. పుట్టినిల్లలలో రెండునెలలు కాక పూర్వము నూటికి 13 వంతున నశించుచుండిరి. ఇట్టి విచారకరమగు నీతి ని దొలగించుటకు ప్రయత్నము లానరింపబడినవి ప్రజలందరి ప్రయత్నముల దోడ్పడుదురుగాక అని గవర్నరుగారు నడిపిరి.

యస్. కె. హెచ్. పత్రాల్ అను పారిశ్రామియు డివిజరు ధ్యేయ వైద్యశాలకు 6 వేల రూపాయల నొనగెను. శ్రీ వారల రాక గౌరవార్థమై యాశీర్వాదాక 24 వేల నా వైద్యశాల కొనగెను. సంవత్సరాంతమున మరీ ఇనునది 3 వ రూపాయల నిత్తునని వాదనా మొనరించెను.

ఇతర పరిస్థితుల దర్శించుట.

సివిలు వైద్యశాల, గ్రామరు పాఠశాల, ఎం. వెను మార్కెట్టు మున్నగు పరిస్థితులను శ్రీ వారలు సందర్శించిరి. మార్కెట్టులో మాంసముయొ దుకాణములపైతి క్రివారల నాకర్షించెను. ఇటు ఇటు నవీనపథకుల ననుసరించిన ఏ రాపటులు వెళ్లుకలవు.

ఎడ్వర్డు రాజకృతియను బహిరంగపరచుట.

సింధురాస్త్రవ్యులందరు చందాదేసి రాజాగారి ప్రతిమను నెలకొల్పిరి. ఈప్రతిమను క్రిగవర్నరుగారు ప్రదర్శించిరి. కీర్తిశేఖరుల ఎడ్వర్డురాజాగారి గుణగుణములను వివరించిరి స్తోత్రమొనర్చి, ప్రతిమను బహిరంగపరచుచున్న కోర్టులో ప్రజలు తమకధికరమగు గౌరవమును కలిగించినారు, ప్రిజుల నిశ్చల రాజభక్తికి ప్రతిమయే తారాణమనియుగవర్నరుగారు నడిపిరి.

కనిస్టేబులు తుపాకితో గాల్చి చంపుట:— కలకత్తాలో నిన్నటి సాయంత్రమున దుర్మరణవిచారణ మొందు జరిగినది. యస్. కె. దోబినుఅను కనిస్టేబు ఎవరిచేతనో తుపాకితో గాల్చు బడెను. ఆకారణమున వారెడు మరణించెను. ఎవరిచేతనో తుపాకిచే బెట్టుబడి మృతినొందెనని సమాచారము వ్యాపకభి కులు అభిప్రాయపడిరి. తమ అభిప్రాయమును వెల్లడించిరి.

మదరాసు కార్పొరేషన్ నోటీసు

ఈక్రింద వివరింపబడిన ప్రకారము ఆయాప్రతి ప్తాపనములకు ఎదుట బేర్కొనబడి యున్న వస్తు సామగ్రిని సప్లయ చేయుటకుగాను పెట్టుకొనబడు టొడర్లు 1916 సంవత్సరము జనవరి నెల 23 తేదీ సోమవారము మధ్యాహ్నము 12 గంటల వరకు మదరాసు కార్పొరేషన్ ప్రసిడెంటువారు పట్టెదరు. టొడరు, వివరముపట్టి, అచ్చుఫారములు మదరాసు కార్పొరేషను ప్రసిడెంటువారి ఆఫీసులో దొరకును.

టొడరు వివరము.	ప్రతిస్పాపనము పేరు.
1. భోజనసామగ్రి యితర సామగ్రిని సప్లయ చేయుటకు టెండరు.	రాయపేట హాస్పిటలు, కృష్ణంపేట విసానాలక్ హాస్పిటలు.
2. భోజనసామగ్రిని, బాబా రు చుండులను సప్లయ చేయుటకు టెండరు.	రాజా సర్ రామ స్వామి మొదలియారు వారి లై యంగ్ ఇంక్-హాస్పిటలు
3. బాబానయంబు, హాస్పిటలు ఉపయోగమునకు కావలసిన యితర చిల్లర సామగ్రిలు సప్లయ చేయుటకు టెండరు.	కార్జిటవుక్ డిస్పెన్సరీ.
4. డిటో	... చాకలపేట డిస్పెన్సరీ.
5. డిటో	... చింతాడిపేట డిస్పెన్సరీ.
6. డిటో	... బాలయ్య వాయుకుడి డిస్పెన్సరీ.
జనరల్ డిపార్టుమెంటు	జె. సి. మొనాఫ్
5 జనవరి 1916	మదరాసు కార్పొరేషన్

విషయము క్రమము.

కరాచివర్తక సంఘము	2
శ్రీ కన్యకా పరమేశ్వరీ కేససానము	3
ఇకోపాసంగ్రహము	4
వృత్తాంతములు, స్థానిక వార్తలు	5
ప్రధాన వ్యాసము	
నూతన దృష్టిపథము	6
విజ్ఞు	7
వికోపా మహాసంగ్రహము	
విశేషతంత్రము	8-9
మనపాటిమయ యుద్ధము	10
ఇంగ్లీషు తంత్రము	11-12-13
తెలుగు వార్తాపత్రికలు, వృత్తాంతలేఖలు	14

చంద్రవత్రిక

1916-వ సం॥ జనవరి నెల 7-వ తేది

శుక్రవారము

నూతన దృష్టిపథము

నిన్నటిదినము బర్మా లెఫ్టినెంటు గవర్నరు గారు మన స్వాతంత్ర్యములను గురించి చేసిన యుదారోపన్యాసమును ప్రకరించితిమి. నేటిదినము ఆంగ్ల భూమిలో మన దేశీయమహాసభ చేరుట కెంతయో కాలమునకు మున్ను ఆంగ్ల పత్రికలు తలంచిన తలంపులను గూించి వ్రాయుగల్గుట సమ కూరకుండులకు సంతోషించుచున్నాము. ప్లాటిస్టు అను పత్రిక లండను నగరమున ప్రకటింపబడుచున్నది. ఆ పత్రిక మనలను గురించి నవంబరు 27 వ తేదిని నొక వర్తమానమును మరల దీసింబరు 4 వ తేది నొక వర్తమానమును వ్రాయుచున్నట్లు ముద్రపడినది. మొదటిదినము వ్రాసిన దానియందు ఈక్రిందిభాగము గమనింపదగియున్నది.

"1916 సంవత్సరపు జనాభాసంఖ్యమాడ హైందవ భూమియొక్క జనసంఖ్య ముప్పది ముక్కలొకటి ఏబదిలక్షలు. అదేకొలదిని ద్వితీయ సంస్థానాధిపతులను జమిందారులను వాస్తావము చేసే యందు సహజమున ద్వితీయముగా మనమంగీకరించి మాటిలో నొక్కరికొకరు సైనికసేవకు హైందవజనుల కొడుకుమీద మంతు 8,150,000ల వైద్యులనుకూడగలదు. మిక్కిలిమహిమయుగ సైనికపండితులందఱ జర్మనీ ఒకకోటి వైద్యులనుచేర్చుచు చాగిసియున్నాడు. కడచిన జర్మనీ జనాభానుబట్టిమౌలికముడ జర్మనీ జనసంఖ్య ఆరుకోట్ల ఏబదిలక్షలయకనించుచున్నది. కోటివైద్యులను జర్మనీ చేర్చుటయిన పరుమగ్గర ప్రజలకు నిరువురంతుల సైనికవృత్తిని కోరికనుట స్పష్టమగుచున్నది. హైందవభూమిలోమాటికొక్కరున మనము సంపాదించినది సైనికవిద్యని రీతిని 8,150,000 గురు మనకు హెచ్చుగా తోడుగా గలదు. ప్రాంతు ప్రాంతాపాశ్చాత్యుల తొలగించుకొనుటకు పోరాడుచున్నది. మనమున్నో క్రతువు ముత్యమునైన కాలికుటకునైన ఆరకాశము లేనియంత గురక్షితులుగా నున్నాము. అట్లుండెను ఇప్పుడుగల వైద్యులు లతో వ్రేలిని హైందవులనుచేర్చుకొందుమేర బ్రిటిషుబలము ఇప్పటిప్రేంచుబలమునకు సమానము కాగలదు."

ఈ యనువాదము ననుసరించి యొక్కయర్థము స్పష్టమగుచున్నది. క్రమక్రమముగా ఆంగ్ల భూమిలోనిపత్రికలు మిత్రమండలిపూర్వవిజయమునకు నింకను నెంతో భూబలము కావలసియున్నదనియు ఆభూబలమును నొదవింపగల ఆంగ్ల సామ్రాజ్య భాగము కలకలలాడు మహాజనముతో నిండియుండు నీ హైందవ భూమియే యనియు వాగ్దించు మొదటిదినము. దేశీయ మహాసభలో

హామను గారును మహమ్మదీయ సామస నూవేళమున మూజల్ హాక్ గారును చేసిన యుపన్యాససారమును ముందు దృష్టితో ప్లాటిస్టుపత్రిక నాడే గ్రహించి యుండుట చూడగా చారిత్రక పరిస్థితులను బట్టి బుద్ధిమంతులెంతమాటిగా విషయములను గ్రహించ గల రనుట తెల్లమగుచున్నది. అదే ప్లాటిస్టుపత్రిక రెండవ యుపన్యాసమున

"మనమిదివరకు స్వపరిపాలనగల మహమ్మదీయజాతులను గురించి మాటలాడికొని వారము. హైందవభూమిమనస్థులచేత తప్పుచగా వాగ్దించినయెడల ఎంతో కడవట్టిదర్తా మదింపు చేసికొనిన యెడల ఇతరజనులతో కుదకు సమానమైనయైనంగీకరింపక తప్పదు. ఇంగ్లండు చేల్చుస్కాట్లండులును స్వపరిపాలన గల యధిపతీయులను, కామన్వెల్తులు యూనియనులను సామ్రాజ్యపథమున హైందవభూమికి చాగి నిర్వహించునదని యొప్పుకొనినది. ఇంతటితో పరితరలేదు. మొదట తిరిచేకమువారు మరు మనము హైందవభూమి యుద్ధాంధమునుండి చూపినభక్తిని సామ్రాజ్యపాత తీవ్రమును నంగీకరించి ఆ దేశమునకు విజ్ఞులు కలవాళ్ళులను నొసంగిద్ద పడవలసియున్నాము. అంతే కాక విదేశసంబంధములను గురించి విషయములు కలిగినప్పుడు హైందవభూమికిని నిర్ణయభాగస్వామ్యమును ఇవ్వవలసియున్నాము. తుదకు జనసంఖ్యలో మాటికొక్కరినకును సంపాదించినది హైందవ భూమి యెంత గొప్పవైద్యమును నిర్వహించుకొనినదియు కడవినవారము దూరించితిమి. ప్రతిసంవత్సరమును ఆదేశపు జనసంఖ్యయు కంఠమున పెరిగిపోవుచున్నది. ఈ విషయమును మనము జ్ఞాపకముచుకొనదగి యున్నాము. హైందవజనుల యొక్క భక్తికి మనము భక్తిజాపనలసియున్నాము. సామ్రాజ్యమున వారికి సహజముగా చెందదగిన స్వాతంత్ర్యమున కొంతభాగమైనది ఇచ్చుకలసి యున్నాము."

అని వ్రాయుచున్నది. ఆంగ్ల భూమిలో స్వతంత్రముగా వాగ్దించి వ్రాయు నొక పత్రిక ఈ రీతిగా వ్రాయుచుండుట జూడగా ఆంగ్ల భూమిలో నేటి యుద్ధము కారణముగా హైందవ భూమిని గురించిన శ్రద్ధ హెచ్చైనదనియు ఆంగ్ల హృదయము మన మొరలకు విప్లవతత్వ దని స్పష్టమగుచున్నది. ప్లాటిస్టు పత్రికే గాక మరియొకపత్రిక నూడ ముప్పవేలం చేసియున్నది. అయ్యది రాండు పేరిట అనబడునది. దానివర్ణన కొంచెము చేసిన యెడల దాని యభిప్రాయము మనకు నెంతయమూల్యమో అర్థము కాగలదు. అది బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సంబంధములను తర్కించు పత్రిక. ఆంగ్ల భూమియు దానికి చేసిన వైరుధ్యస్వరూపాలే తాధిని వేళములును—కనడా, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలండు, దక్షిణాఫ్రికా, న్యూఘిన్యాండులు—ఈ పత్రికకు విషయములు ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమున ఈ స్వపరిపాలితాధి వివేళములును స్వపరిపాలనార్హము గాక ఇంకను నాగరకమునంది పెంపు నందవలసిన మధ్యమతరగతి పాలితరాష్ట్రములును రాజకీయ స్వాతంత్ర్యవ్యతయే లేని అనాగరక పాలిత భాగములును కలవని ఈ పత్రికయభిప్రాయము ఆంగ్లలో హైందవభూమి రెండవ తెగకు చేరినది యని దీని విశ్వాసము. ఇట్టి యభిప్రాయములను విశ్వాసములను పెట్టుకొని యుండు పత్రిక ఇటీవల మనలనుగూించి వ్రాసినవ్రాత గమనింపదగి యున్నది. హైందవభూమియొక్క రాజకీయపుహక్కులు ఇదివరకు వివరింపబడుచుండిన దానికంటెను నన్నియో ముడుగులు హెచ్చుతగ్గతోను బలముతోను ఇకముందు వివరింపబడ గలవట; ఇదివరకు హైందవభూమిలో రాజకీయ విషయముల జోక్యమే కలుగజేసికొనని యట్టి తరగ

తుల ప్రజలు నేటిదినము హైందవపుత్తుల మహాద్యుత కార్యజాలమును ఆసక్తితో కనిపెట్టియున్నారట! వారు సంపాదించదగిన దెద్దియో వారి కంత విశేషముగా తెలియదట! కాని రాజకీయవిషయములలోవారి ప్రతినిధులుగామాటలాడ గల సమస్థులు తమ జాతియొక్క కోరికలను నిర్ణయముగా తెలియజరచవలసినదనివారు అనుమతించుచున్నారట! నాయకులు నిశ్చయముగా కోర నొచుకొనిన విషయములలో నాయకులకు ఇదివరకు జోక్యము కలుగజేసికొనని వేలకొలది ప్రజల ప్రోత్సాహముండ గలదట. హైందవ భూమికి సామ్రాజ్య సభలో ప్రాతినిధ్య మిచ్చుటవలన ఆ సభయొక్క యంగ నిర్ణయమునకు క్రమభంగము కలుగు ననువాదముకూడ రాండుపేరిట రచకునకు నచ్చింది కాదు. బ్రిటిషుజాతి వట్టి యాచారమునే పూజించినది కాదట; ఎచ్చట లాభము కల్గినో అచ్చట ఆచారభంగ మొనరు లక్ష్యము పెట్టదట! హైందవ ప్రతినిధులను నంగీకరించుట సామ్రాజ్యమునకు లాభదాయకముగావున ఆచారములు ఎదురునిలువరాదు! రాండుపేరిట పత్రిక యంగీకరించుట యనిన ఆధినివేళము లంగీకరించుట యనియే నమ్మలేగియున్నది. కావున సామ్రాజ్య సభవిషయమున మహాకుటులు అంగీకరింపబడు సనుటకు ననుమానములేదు. ఇదినిజముగా స్వల్పవిషయమే. ఈపత్రికలలో మన దేశమునెడల కనుబరిచబడిన నూతన దృష్టిపథమే ముఖ్యతయు. ఇంతకాలము హైందవనాకుడు డనిన హైందవవిద్యాధికుడనిన నవరుబో తనుకొనుచుండిన మనయాంగ్ల సోదరులు నేటిదినము హైందవ నాయకుని మాటలను వేనవేలు ప్రజలునడువ దొరకొందురని యభిప్రాయపడుట మహాశుభసూచకము. ఈ మాత్రముచే మనకు నేడే ముక్తి సమరూప సహ వర్తమాన మేము చేరని వారిమేయగుట సత్యమైనను మనచే నైనప్రయత్నము మనము చేసి అధినివేళములవారును ఆంగ్లమును తలంచునంతటి వెనుకబడిన జాతి మనము కామచుటను వారికి స్వక్రవరచుటకు నిదినిర్యయన సమర్థమని నూచిండుట మాత్రము మాకుభర్తముగా దోచుచున్నది.

మనమి ఎవరు చేయుదురు?
వైని వ్రాసిన ముఖ్యవ్యాసమును బట్టి మన దేశమునకు మన ఆంగ్లసీమలోను బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముయొక్క ఇతర ప్రాంతములలోను అనగా అధినివేళములలోను ఎంతో పని జరుగవలసియున్నదని స్పష్టమగుచున్నది. స్వపరిపాలితాధినివేళములలో పని కావలయు ననుట నేటిమాట. అది ఆయనివేళములు యుద్ధము కారణము గా ప్రాముఖ్యమునకు వచ్చినందువలన కలిగినది ఆ విషయమున మనము నిరంతర పరిశ్రమ చేసిన యెడల రాజకీయములలో మన కెంతయో నైతిక ప్రోత్సాహము ఫలము కావచ్చునుగాని మనమును అధినివేళములలో సమానముగ దర్జాకే ప్రయత్నించుచున్న వారు మగుటనుజేసి అధినివేళములలో నాందోళన ప్రథమగణ్యముగా నొచ విలులేదు. కాని ఆంగ్లభూమిలో పరిశ్రమ చేయవలసియుండుట మాత్రము అత్యవసరముగా నొచింపదగినది. ఇది క్రొత్త సమస్యయు గాదు. దేశీయ మహాసభ ప్రారంభమయిన మూడేండ్ల నాటికే దీనిని మన ప్రముఖులు తలపెట్టవలసినవారైరి. ఇదవ దేశీయ

అంధుని జననవర్తి. — పేదను-నంపెనానా పరానవారి
ఫింగిదత్తమాలు తక్రకుండుకముల పేర్కొంటి-స్వంప మొనరిం
చెను. ఇతన చిన్నయ్యార్థములనా పరానవోయినా పిదప
మొందిరి.

బరోపా మహా సంగ్రామము

నిర్బంధనైనిక శాసనము—ఆస్కీర్తు మంత్రిగారి ప్రసంగము

సర్ ఇ. గోగారి సహాయక సమాధానము—ఘాతుకత్వము మిథ్య

ఆంగ్ల నాకాదళము — జర్మనుల నింద.

ఇంగ్లాండు

పరిమార్చినారు.

మరి యిద్దరు భారతీయులు మునిగిపోవుట.

బొంబాయి జనవరి 6:— బొంబాయివాడు లగు మరీ యిద్దరు భారతీయులు పరిమార్చినారు మునిగిపోయిరి. వీరిలో నొకరు పార్శ్వమునందు ఇతనిపేరు ఫిరోజ్ బెహగవాను. వీరు కల్లెకొంపల్లె కేకపుత్రులు. వీరి కంది నువ్వినట్లు. వీరు పేరూరు పట్టణములో నొక పాఠశాలను పెట్టించిరి. ఒక బేరాలయమును కట్టించిరి. వీరు మరణమున పొంతములందు కన్యకాసాయమునై చాలభూములను కొనిరి. పార్శ్వము కొందరు పుష్పాలో నుండుటకు సాహాయ్యముచేసిరి. ఈ దురదృష్టవంతుడు సిరియ న్యాయ పరీక్షకు ఇంగ్లాండుకు వెళ్లెను చదువు సంధ్యలు పట్టువడక ఇంటికి తిరిగివచ్చుచున్నాడు.

రెండవవారిపేరు సదాశివరాజ్ బాగాయణ దీక్షితులు గారు. వీరు బొంబాయి మహావిద్యాలయములో బి. ఏ. ఎల్. ఎల్. బి. పరీక్షనుచ్చి కొంతకాలము బొంబాయి స్కూలుకాళు కొద్దుగా పనిచేసిరి. వీరు తిలకుగారికేసులో తిలకుపక్షమున వాదించినవారిలో నొకరు. నూరతు వీరి కాపురస్థులు. వీరు బ్రాహ్మణులు.

పెన్షనరీకాళు మరణించిన మరయొకరు.

కాస్టింగ్ సెంట్రాల్ మునిలాల్ యమ్. ఏ. బార్నిస్టరు గారు న్యాయశాఖలో దౌర్జన్య నుండెను. ఈయన పెన్షనరీదౌర్జన్యమున ప్రాణములపాసిరి.

బొంబాయిలోని స్త్రీయరకేవులు

పరిమార్చిన టూబ్స్ డోచేరుటకులను నిక్కడ స్త్రీయరకేవులు మూలము. సరకుల స్త్రీయరకాదు గనుక పరిమార్చినాడ విశేషపు సరకులేదు. దీనివలన వర్తకమునకు నష్టములేదు.

నిర్బంధనైనిక సేవ.

బిల్లులు ప్రవేశపెట్టుట.

లండను జనవరి 6:— కామన్సులలో నిర్బంధనైనిక సేవబిల్లులు ఆస్కీర్తుగాడు ప్రవేశపెట్టుచు నిట్లు నెలవిచ్చిరి. దర్శిప్రభువుగారి రిపోర్టుపట్టి సంగతిసందర్భముల నాలోచించి, ఈబిల్లు తిసిగొనిపాబడినది. సేవలలో చాలమంది చేరినట్లు దర్శిగారి రిపోర్టులను తెలియుచున్నది. ఇందువలన చాలసో లాభావకముగ నున్నది. మిశ్రమందలికిని శత్రుమందలికిని ఆంగ్లేయులు మనస్ఫూర్తిగ యుద్ధముచేయుచున్నారని కృత్యము చేయుచున్నది.

అందరికి నిర్బంధనైనిక సేవబిల్లులు చేయుట కాలోచించ లేదు. కాని నిర్బంధనైనిక యక్కరలేదనుచున్న వాడుకాడ ఈకారణమునబట్టి బిల్లు సంగీకరించుట కభ్యంతర ముండ గూడదు. వివాహమైనవారిలో చాలమందికి రజరంగమునకు వెళ్లవలయునని యున్నప్పటికిని విజలేకుండ చేయుచున్నది. సేవకప్పుడు వాగ్దానము చేసియుండని యెడల, సేవచేర్చు నుద్ద్యమనకు భంగము కలిగియుండును. సేవ వాగ్దానము చేసినతరువాత, ఎవరు తమయస్మత్తుని తెలిపియుండదు.

వివాహముకాని వారు చాలమంది సేవలో చేరలేదు. ఇట్టివారు చాలమంది యున్నారు.

ప్రస్తుతపుబిల్లు దర్శిగారిపద్ధతి పనిచేయుచున్న ప్రాంతములకే వర్తింతును.

వెండికొనివారును, వెండ్రాడుబిడ్డలకే 18 మొదలు, 41 సంవత్సర మధ్యవయసులో నున్నవారు సేవలలో చేరిన యెడల వారు తమధర్మమును నెరవేర్చినవారగుదురు. రాజుగారింగీకరించిన 14 రోజులకు బిల్లు ఆమోదమునకి వచ్చును. ప్రజలు యుద్ధము జరుగుచున్నంతకాలము, సేవలలో చేర్చు కొనబడుదురు.

సేవలో చేరియున్న టెలిగ్రాఫీయుల సైనికుల కిబిల్లు నియమములు వర్తింతును. బాల్కన్ సరములకు పనులలోనున్న వారికి ఇతరులను పోషించవలసినవారికిని యుద్ధమువలనయె మై కొన్ని కట్టింపు లున్నవారికిని బిల్లు వర్తింపదు. పిట్టుగాడుకూడ ట్రే (quaks) ను మినహాయించిరి. దక్షిణాఫ్రికా నూజిలాం

దులోకూడ నిశ్చేయున్నది. మినహాయించు కొరకు చేయు దరఖాస్తులను విచారించుటకు ప్రత్యేక న్యాయస్థాన మేర్పాటు చేయుదును. దీనివై అప్పీళ్ళను విచారించుటకు మరియొక న్యాయసభ యుండును. ఈబిల్లు విద్వండుకువర్తింతును. నామ ట్టుకు బిల్లులేకపోతేనే బాగుండుననుకొనుచున్నాను కాని ఆత్మసభమై దీనిని ప్రవేశపెట్టితి. దీనికందరు వార్షింకుదరని నమ్మచున్నాను. (గ్రూపుపద్ధతి తిరుగ ప్రారంభింపబడినది.

కిచిన్ క్రభువు ప్రసంగము.

కిచిన్ క్రభువు ప్రభువులసభలో ప్రసంగించుచు నిట్లు చెప్పెను:— వాలంటరీ ఫర్వతలను మన మనకొనినవారికంటె ఎక్కువమందియేచేరిరి. కాని ఇటీవల, ప్రజలువిశేషముగచేరక పోవుటవలన, కావలసినంతమంది తరఫీలై రిజర్వునైనుటలేక పోవుచున్నది. నిర్బంధనైనికపద్ధతితో నిమిత్తములేకుండగనే యుద్ధమేసావు నని విశ్వసింపితిని. ప్రస్తుతపుమాపు వాలంటరీ ఫర్వతీర్థిముగ నుండునని నేనూహించెను. ఈబిల్లు వెండికొని వారికే వర్తింతుచున్నది. వారికి పారధర్మమైన బాగుగ తెలియదు. అట్టివారి కిది వర్తింతును. సేవలో చేరకుండ తప్పించు కొనువారు కొందరును నిజము కారణములచే చేరనివారు కొందరు నున్నారు. వీరివిషయమై దొరతనమువారు తమయాశయములను నివర్తించేసికొందురు. యోధకలత్త్యమును ముండుచు కొని మట్టాడుచున్నాను. విజయలక్ష్మీతప్ప నాదృష్టితథమున మరియొకటి లేదు.

వర్తకసంఘముల సహాయము.

దొరతనమున కీసందర్భములో బాయిలరు నిర్మాణ సంఘమువారు సాహాయ్యముచేయుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. ఏవో కొన్ని నియమములమీద తక్కిన వర్తకసంఘములను దీని కంగీకరించుట.

పత్రికాభిప్రాయములు.

లండను జనవరి 6:— భార్యలులేనివారి నందరిని నిర్బంధింపవలసిన అవసరముగలదని ఆస్కీర్తుమంత్రిగారు బాగుగా నుద్దేశించిరి యుద్ధయత్తికలన్నియును ప్రాసినవి.

కాసనమువాగ్దానమునబట్టి యిది. అంతకన్న నేమియును లేదని ట్రెయ్యువర్తిక ప్రాసినది. వత్తుపాతములేని విమర్శకులకు ఆస్కీర్తు మంత్రిగారి యుద్ధవాగ్దానము సంశ్చిప్తి కలిగింప గలదని డెయిలీ మెయిలుపత్రిక ప్రాసినది.

నిర్బంధ విధానము నేర్పరచ దలచినవో నిదియే యుత్తమ నిర్వాహకమార్గము అని డెయిలీ కానికలుపత్రిక ప్రాసినది. తక్కిన పత్రికలన్నియు నిట్టి ధోరణిచే ప్రాసినవి.

కొన్ని వారములలో నూతనసార్వజనిక నియోజనముజరు గగలదని డెయిలీ న్యూసుపత్రిక మార్కీ ప్రాసినది.

నాకా దండయాత్ర.

జర్మనుస్త్రీయర లొంగిపోవుట.

లండను జనవరి 6:— టంగనికాసరస్సునందకు వెళ్లిన నాకలు జర్మనీవారి “కినిగారి” యను సాయుధపుస్త్రీయరను, ఎదిరించి లొంగదీసినవి. యుద్ధము పదిమిషములు జరిగినదో లేదో జర్మనుస్త్రీయర లొంగిపోయినది. జర్మను ఉద్యోగులందరు చనిపోయిరి. స్త్రీయర మునిగిపోవుచున్నను రేవుకు తిసిగొని రాబడినది.

పార్లమెంటుసభ.

లండను జనవరి 6:— ఈసభలోని చక్క ప్రస్తుతము నిలుపబడినది.

వెండిన్యాపారము

లండను జనవరి 6:— ఈవారమున న్యాయపారము బాగుగా జరిగినది. ధర్మము పెరిగినది. ఆంగ్ల దేశపు టంకసాలలోను అమెరికాదేశపుటంకసాలలోను విస్తారముగా నాణెములుచేయ బడినవి. వెరిషియానాకలో ఇండియాకు పంపబడిన 60 కేల పానులు వెలగల వెండికడ్డీలు మునిగిపోయినందున హిందూదేశ మువారు విస్తారముగా వెండిని కొనవలసినవచ్చినది. జపానుదేశ

మందలి ఒకసాకా టంకసాలలో 150లక్షల రూబులునాణెములను పోతపోయించవలె నని రష్యాదొరతనమువారు జపాను దొరతనమువారి నడిగిరిని తెలియుచున్నది. వీనిని పోతపోయి టంక 60 లక్షల టెన్సులబరువుగల వెండి కావలసి యున్నది. 1-10-15 మొదలు 3-12-15 లోపుగా పాంపునుండి హిందూ రియాకు 45 లక్షల టెంబులవెలగల వెండి వంపబడినది.

శ్రీ జార్జిచక్రవర్తిగారు బహుళకరించుట.

లండను జనవరి 6:— నలుపు సమాధానమునందలి రష్యా నాకాదళమునందలి యెడల సాహసకృత్యములకు మెచ్చి శ్రీ జార్జిచక్రవర్తిగారు 11 బిరుదులును 13 పతకములను ఒకరికి.

జలాంతర్గాముల తొందర

లండను జనవరి 6:— మార్చెల్సు—ముంచబడిన ఆటెలియానాకలోని వాతకేములనెక్కించుకొని మెసజీస్సు కార్నకు స్త్రీయర వచ్చుచుండగా జలాంతర్గామి మధ్యధరా సముద్రమున దానిని తరిమినది. కార్నకునాక వంకరటింకరగా నడచి తప్పించుకొనెనది.

పార్లమెంటు ప్రజలసభ

నిర్బంధనైనిక శాసనచర్చ

లండను జనవరి 6:— నిర్బంధనైనికాసనచర్చ జరుగునుగాన సభకు నేనుసభ్యులు చాలమందినవచ్చిరి. యుద్ధరంగమునందువారిలో నెలపుపుచ్చుకొనినవారు చాలమందిగూడ యోధవేషములతో సభకువచ్చిరి. దర్శిప్రభువుగారు ప్రభువుల ప్రత్యేక స్థానమున గూర్చుండిరి.

మాంటేగు ప్రభువు గారు.

లండను జనవరి 6:— మాంటేగుగూడ మాంటేగు ప్రభువుగారి కింకను నడయాడుపాటి శక్తిరాలేదు. కాని క్రమ క్రమముగ కృత్య కలుగుచున్నది.

ప్రాన్సు

పరానువారి ప్రకటన.

పార్లమెంటు జనవరి 6:— తీర్మానముగ ఫిరంగులు చేసి జర్మనులు ధారు ప్రాంతములందు నెదిరింపగ పూర్తిగ వేరకకు గొట్టివేసితిమి.

లండను జనవరి 6:— పారిసు—నిన్న రాత్రియిటుల ప్రకటించబడినది. పోయిసస్సుకును రెయిన్సులకును మధ్యనున్న శత్రుస్థానములను పరానువారి ఫిరంగులు శాశ్వతము చేసినవి. ముంపేనులో కందకములను నాశనము చేసినవి ఆయుధాగారములను శ్రేల్చివేసినవి. శత్రుసేనలోని దుర్బలస్థానములను పరానునైనికులు కోధించిరి.

జనరలు హేగుగారి ప్రకటనము.

లండను జనవరి 6:— ప్రాన్సు దేశమున ఆంగ్ల సేనకు దక్షిణభాగమున ఫిరంగులు విస్తారముగా కాలబడినవి. వేరువ జామున శత్రువులు మారికొద్దనద్ద ఆంగ్ల సేనలపై గడిచి రథము బడిరి. ఆంగ్ల విమానములు వెళ్ళుట దోనాయెయ్యద్దనున్న శత్రువిమానకాలపై బొంబులను వదిలినవి. ఒక జర్మను విమానము బోలోనుమీద కొన్ని బొంబులను వదిలెను. నష్టము కలుగ లేదు.

రష్యా

రష్యావారి ప్రకటనము.

లండను జనవరి 6:— జర్మనీబిట్టుకు ఈకాన్యమున పోరు తీవ్రముగ జరిగినది. రష్యావారు సుక్రమముగా ముందుకు వెళ్ళుచున్నారు. శత్రువు లన్నిపాదులును ఓడింపబడిరి. వారిలో చాలమంది హతముచేయబడిరి. 1061 మంది సైనికులను 4 మరఫిరంగులను రష్యాసేనలు కట్టుకొనెను.

ఎజెల్వైబాను గవర్నరు.

లండను జనవరి 6:— వెట్రాగారు— పారిశీకతకయవరాజు మొనరైనందున అతనికి పరిపాలకునిగ జర్మను పోషకుడగు నర్దారు రెవీడుగారు నియమించబడిరి. యవరాజుగారికి ఎజెల్వైబాను రాష్ట్రమునకు రాజప్రతినిధి. అందుచేత నారాష్ట్రమునకు నర్దారు రెవీడుగారు పరిపాలకులగుదురు.

పారిపోయిన జర్మను సైనికోద్యోగుల అరెస్టు.

లండను జనవరి 6:— ఇరువురు జర్మను ఉద్యోగులును, నువ్వినట్టి విప్లవకారుడును, అమీరు కిర్మెట్టుగారి సహకారియును అగు రష్యాదేశీయు డోకడును బాంబుడెను వద్ద అరెస్టు చేయబడిరి.

రమ్య టౌరైజ్ నాక.

లండను జనవరి 5:— రమ్య టౌరైజ్ నాక. ఈ నాక 8వ తేదీన 11 టర్నింగుల వాటి జ్యూరీలను పట్టుకొనెను. నావికులలో 40 మందిగూడ పట్టు కొనబడిరి.

ఇటలీ.

ఇటలీవారి ప్రకటనము.

లండను జనవరి 6:— ఇటలీనా రిటల పృథక టిండిరి. రెండు క్రతువిమానములు వెరోనావిడకు రాబోగా ఇటలీవారు తరిమివేసిరి. విమాన విధ్వంసక కరణములను ప్రయోగించుటవలన నవి ఉత్తరమునకు పోయినవి. మాంటి క్రోను కార్మియులయొద్ద ఫిరంగులు కాల్చబడినవి. ఇటలీవారి కనకూల మేగ్నడినది. మాంటిసాంజ చెలియొద్ద క్రతువులు తలపడి యోడించబడిరి. వారి సేనలో చాలమంది హతులైరి.

గ్రీసు

గ్రీసువారికి ఋణము.

లండను జనవరి 6:— గ్రీసువారు కొరిన ఋణము మొత్తములో ప్రస్తుతము 1 కోటి ప్రాంతము నిధులుగానున్నవని వరగాను దొరతనమువారు గ్రీసువారికి తెలిపిరి.

హాలెండు

హాలెండులో జానా వ్యాపారము.

లండను జనవరి 6:— హేగు. జానానుండి తేయాకును తెప్పించగలిగిన వర్తకులు దచ్చివీకర్సినట్లు ప్రజలలో నాలో చింతలుటకు ఒకసంఘము నేర్పరచవలె ననియు ఆంస్టరుడము లో నాసంఘమునకు ప్రధానకార్యాలయ ముండవలె ననియు మీద కలసి యధ్యక్షుడుగ కొనువారి పట్టికను నిర్దేశవలవలెనని యు కొరబడినది. తేయాకు నిడ్డంగులను దుకాణములను వరి ష్టింతుటకు ట్రిప్టులను కొరబడిరి.

అమెరికా

అమెరికావారి యభిప్రాయము.

లండను జనవరి 6:— వాషింగ్టను— సర్ ఎడ్వర్డు గ్రేగారి నొకవస ప్రకారము అమెరికావారు కల్పించుకొనుటకు వీలులేదు. యద్ధులు చేయుచేతలవారి తగవులలో అమెరికా వారు కల్పించుకొనగూడదని నిశ్చయించబడినదని అమెరికా దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

ఫిలి

ఫిలిపైన్ ద్వీపానికి వచ్చిన తంతివార్త.

లండను జనవరి 5:— జర్మోవిట్టుకు ఈశాన్యమున నున్న క్రతువులకందకముల కాక్రమించి, శత్రువు నోడించినవారి లో చాలమందిని సంహరించినవని రమ్యవారు ప్రకటించిరి. గ్రామి ఆగ్నేయమున 28 మైళ్లదూరమున ద్వీపానదిని దాటు టకు జర్మనులు ప్రయత్నించి విఫలమైరి. మధ్య ట్రీపా ప్రాంతమున క్రతువులకందకము లాక్రమించబడినవి.

ఆర్మంటినియొద్ద ఆంగ్లేయులు రెండు శతశ్లీసాన ములను నాశనముచేసిరి. అల్బర్ట్కు తల్లియైన కందకములనుండి క్రతువులు మొదట ఫిరంగులనుగాల్చి పిమ్మట కుతుకులను కాల్చు వారంభించిరి. కాని ఆంగ్లేయులు ఫిరంగులనుగాల్చి వారిని చెలరేగ జేపడిరి.

వరానువారు ఫిరంగులనుగాల్చిరి.

నాకా నిర్బంధములన జర్మనుల ఎగుమతివ్యాపారము పూర్తిగాపోయినది. కొన్ని నెలలనుండి ప్రత్తి ఉన్న రబ్బరు మున్నగునవి జర్మనీకి పోవుటయేలేదు. కొవ్వొత్తులను నెయ్యి వెన్న పాలుమున్నగునవి బహుమతిగా నమ్మబడుచున్నవి జర్మనుజేయులలో కొందరు చాలయ సంత్సప్తిని కలిగియు న్నారు. పెద్దపట్టణములలో ఆహార పదార్థములగుటాని జరిగినవి.

బొంబయి ప్రత్తి వర్తనము.

నాటాదార్లందరునుకూడి వైద్యసహాయకసంఘ మొ టారుబండిగాని విమానమును గాని కొని యద్ధులను వాడునివి త్రము 22,500 రూపాయలు చందాచేసి వానిని దొరతనము వారి కర్పించిరి. దొరతనమువారి రీతిరాశమును కృతజ్ఞతా పూర్వకముగా సంగీకరించిరి.

మొసపాటేమియూ సైనికులను మత్స్యగ్రహణ

పరిగెర బహుమానము.

పశ్చిమతీరమత్స్యగ్రహణసంఘమువారు మొస పా టేమియూ సైనికులను పరిగెరముల సమకూర్చి యత్నములు గలుపుచుండిరి. సంఘకార్యదర్శి బొంబాయి పురవానులకద్ద నుండి చందాల పోగుచేసి ఆ ధనముతో 100 గాలపు రుక్మలు మున్నగు వాని నా సైనికులకు బంపెను.

ఇట్టి బహుమానము చాల ఉపయోగకరముగ నుండున ని జనరలు బూకింగుగూడ ప్రథమమున నుపయోగించిరి. కాలము సంకరముగ వెళ్లుచున్నందున గాక సైనికులకాహారపదార్థములు గూడ లభింపగలవు జనరలుగా రిటీనల నొక లేఖను (వాసిరి. ఆఫ్) జేతమున పంపింపుటకు సేవలు విరిగి దొరకు ను. వీనినిబట్టుట అతిసులభము. ఇంతేగాక చేప లలిబరువుగ గూడ నుండును. చేపలబట్టుట యిటీనల కొంతకొంత. ఎరకగ లోపముచే నీవేళ్ళను తగ్గినది. సంఘమువారు పంపబోవు రు క్మలుమున్నగు సామగ్రి చేరగనే ముల నీవిసోదము పుష్టిక ము సందగవని వీరు తెలియజరిచిరి.

కాశీ కుట్ర కేసు.

కేసులో ఫిర్యాదీల సాక్ష్యము ముగియుచున్నది. ఇక నొకవారములో సమాప్తము కాగలదు. ఇంతవరకు 112 రు సాక్షులు విచారించబడిరి. వీరిలో 6 రు—అహ్మద్, ఒకడు వి దుదల చేయబడిన యుద్ధము. ముద్దులు వామ్యాలము లారికా ర్దు చేయుటకు రెండుదినములకునీయు, ముద్దుల సాక్షుల (సుమారేబదికలదు) విచారించుటకు 10 దినములు వట్టుననియు, అత్యంతమైతి కొకవార మనసరమనియు అనుకొనుచున్నార. ఈయొప్పున నెలాఖరుగా ఈకేసువిచార్యము సమాప్త మగును.

అజ్మియరు, మిర్జానానాపరిపెండెంటు యస్ షి. హానిస్సగూడ సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఖర్జూరాపునేసరులకు ముని లాటును చూచుటకకాశీమునీయలేదు. అటునను మునిలాటును ఖర్జూరాపునేసరులను ఒండొరుల బోల్పుకొనగలిగిరి. 1914 సంవత్సరము ఫిబ్రవరినెలలో కళ్యాణలో కిబ్రిప్రతాప్రతు లగపడిన వని నెంట్టులపొందన కళ్యాణ గౌరవకార్యదర్శి (జెనుక) సీతారాముగారు తెలియజేసిరి.

లాహోరు కుట్ర కేసు.

ఈనెల 6వ తేదీన మరల విచారణ జరిగినది. హం కాంకుశతశ్లీసానములను చేసిన రిటైరునుజేదారు హాకింగు గారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. 1914లో హంకాంగు గురుద్వారమున రాజుతోనా ఉపశాస్యము లియ్యబడినవి. కాననేసిట్కొనైని కులు గురుద్వారసభలకు పోరాదని ఆజ్ఞాపింపవలసి వచ్చినది. పిమ్మట కొంతమంది భారతీయోద్ధోగము గురుద్వారపరిపాల కులుగా నియమింపబడిరి. దానితో కొంతమందియద్దాయాలు గురుద్వారమును వదిలిపోయిరి. అవి అతడు చెప్పెను.

హోమారునాకలో రాజుతోహోపశాస్యము లియ్య బడినవి. అనాకలో ఇండియాకువచ్చినవారు విప్లవప్రయత్నము లను గలిపిరి. అవి అనాకలోనే హిందూదేశమునకు వచ్చిన కేసరింగు చెప్పెను. వెనుకటి ఆఫ్రావరు ఉద్దమసింగు వెను కటివియములనే మరల చెప్పెను. ప్రేమసింగు సత్యగుర్తిం చి అతడుగూడ క్షుట్రలోనివాడే యని చెప్పెను. అతడు వీర సింగును గుర్తింపలేక పోయెను. వ్యాలాసింగును మరియొక వెనుకటిఆఫ్రావరు మరొకరిని గుర్తించెను. వెనుకటివృత్తాం తమునంతయు వివరించెను.

నూర్పూరు మాహాన్ గ్రామమున బందిపోటు

గ్రామముల వరాకము.

వార్తాసాక్షులు రిటలుప్రయోగించిరి. 18-11-14 తేదీన రావల్పిండిజిల్లాలోని నూర్పూరుమాహాన్ గ్రామమున నుండు నొకసాహుకారుఇంట కొందరు బందిపోటుదొంగలు ప్రవేశం చిరి. కాని గ్రామస్థులేమరియుండలేదు. సాహుకారుఇంటిని చుట్టికేసి నలుగురుదొంగలబట్టిరి. రివాల్వర్లు కత్తులు తమవద్ద నుటచే దొంగలాయుధములను పారిపోయిరి. కాని ప్రజలు వీరిని మరల బంధించి వ్యాయస్థానమున కప్పించిరి. ఈ దొం గలు ప్రస్తుతము కఠిన పరకత్తులకు ననుభవించుచున్నార. ప్రజలవైర్యసాహసములకును ఉదారభావమునకునుసంత సింతి, లెట్టి నెంట్టుగవర్తరుగారి నూచనుమై దొరతనమువారా గ్రామప్రతిష్ఠనుచేరి లలిత్ నాజీబాలయమున కిచ్చివేసిరి. ఈ గ్రా మపు నెంట్లత్తు కిన్దు 8100రూపాయలు 787రూపాయ లిదివరకే

జేవాలయమునకు విడిచివెట్టుబడినది. తక్కినది ప్రస్తుతమిచ్చి వేయబడినది. ఆజేవాలయము శ్రమయూరిలోనుంటున్నది తా మా దొంగలకొంతింపగలిగినవని ప్రజలకు సమ్మతముకలదు. జేవా లయము విషయమై వెచ్చించుటకు గవర్నరుగారు వెంట్ర యాపాయము నగదును కాంక్షనుచేసిరి.

జమ్మరాజ్యమున జీలకు రావల్పిండిజిల్లా మండలి నొక బందిపోటు జరిగినదని చాకొమరు పోలీసుస్టేషను నుండి తెలియ వచ్చినది. ఏటాను చాలమంది మంగ్లా పనులలో నున్నార. ఈ బందిపోటుకు వారే కారకతై యుండవచ్చు ను. గత సంవత్సరమున వీరి కలననే ఇట్టి సేరములు జరిగినవి.

కలకత్తాలో బొంబుప్రేయము.

కలకత్తా డిక్టేటరుజా మొన్నబుధవారమున బొక ఇంటినుండి వెలువడిన బ్రహ్మాండముగ ప్రేలుధ్వనినిగూర్చి ఉద్యోగులిట్లు ప్రకటించిరి.

నాగేంద్రచక్రవర్తియను యువకుడు నుధాకర్ముడు 2½ గంటలకు 80.1 నెంబరుగలవలయుంటికిచ్చెను. ఇతడు తన గదిలో కుర్చుండియుండుటకు ఎటుటిఇంటివారు దాచిరి. కొంతకాలమైన యనంతరమున నొక పెద్దధ్వని విసరచ్చెను. తెచ్చియుండిన కిటికీలద్వార పొగ అత్యధికముగ పిడిబొనికి వెడలబోచ్చెను. ఇరుగుపొరుగులనా రాధ్వనివి పీఠితములు మూయుట యంటుంటే ఇంటివెరటి దారివెంటి నాగేంద్ర గదిలోనికి జొచ్చిరి. ఆగదిసంతయు పొగ ఆరించిపోయియుం డెను. రక్తములు గారుచుండిన వెక్కు గాయములలో నాగేం ద్రుడొక మూల బడి యుంటు ను వాగుగాంచిరి. గాయములకు కట్టుగట్టి చికిత్స నిమిత్త ముగిరి వైద్యకళా కాలా వైద్యశాలకు గొంబొయిరి. పోలీసువారి కేసనూచారము తెలియ జేయబడినది. వారువచ్చి ఆగదిని శోధించిరి. బాటు ముక్కలు గాజుపెంకులు చిన్న రాళ్లు వారికి గానరచ్చెను. బొంబుముక్కలవై పిక్రి కు ఆ యము తొవ రా లేదు. నాగేంద్రుని పట్టు వగైరాలు శోధింపబడినది. తాళము నేను బడియుండినఒక పెట్టెలోకొన్ని ప్రేలుధునపులుగోచరించెను.

వైద్యశాలలో సరిగి వర్షింపు తన కేమియువెలియవని బయలుపెచ్చెను. ప్రేలుధు సామగ్రి గనుపడుటగున్న మూ ధా న ము ను చెప్పలేక పోయెను. ఈ సమాచార మంతయు సరిగి కగవ్యుగో చరముగ నుండెను ఇతరు కుడికమ్మ నవ్వమైనది. శరీరమంతటను తీరమును గాము ములు తగిలినవి. కార ప్రాణాపాయము కలుగదు. ఇతివేత్తు డు తెలిసిగో నున్నాడు. మాటలాడ న శక్తు లేదున్నా డు. ఈ యవకుడు చిటగాంగు వాస్తవ్యుడు. గత త మాచములనుండి రిప్పున కళా కాల లోలా జేర్ ప్రా థెనరుగు అతుల్ చంద్ర నేను గారి పిల్లకు చచ్చువు చెప్పించుండెను. హైదరాబాద్లోనుండు శిష్య ప్రతిష్ఠానమున సత్యు విద్య నభ్యసించుచుండెను. సాతకాలముండి ఈతని వాదనమున ననుసరించిన యాత్రసహపాతి మరియొకడుప్రశ్నిం పబడినది. నాగేంద్రుడును ఇంటియందు అతుల్ చంద్రనేను గారు కుటుంబ సహితుల యి కాపు ర నున్నాడు. నాగేంద్రుని గదియం దాతడు తప్ప ఇతరులు నసింపరు. కొంత కాలముననుండి డిక్టేటరులేకు పరిసరముల ప్రేలుధు ధ్వనులు విసరచ్చుచుండెడివనియు, కారణమరయు పోలీసువారు దర్శాపు చేయుచుండిరియను ఎరుగవలెను.

మర్నాడహింసనుకు కేసు.

పోలీసువారిని కఠినముగ నుండలింతుట. రాజకీయ నేరగు డనుమానింపబడుచున్న మోహను అనునతడు చెబుతిరుగుడు తిరుగుచున్నాడని కలకత్తాలో పో లీసువారు కేసుచేసిరి. ముద్దాయి బట్టు నుతుకుడుకాట మును వెట్టుకొనియున్నాడు. అతనియొద్ద 2-3 వందల రూపాయలున్నవి. అని ముద్దాయి వ్యాయ వాని చెప్పెను. ముద్దాయి అడైతువు చున్న కొనిన ఇంటి యజమానురాలి యొద్ద సత్యు దాచుచున్నరు. 12000 వెలగల బొంకినోట్ల నామె వాకు చూపినదని పోలీసు కలు ఇనస్పెక్టరు చెప్పెను. అట్టివో ముద్దాయిక జీవనాధారము లేదు. చెడు తిరుగుడు తిరుగుచున్నాడని కేసు చేయుటకు పోలీసువారి కార్యమలేదు మీ కేమైన కారణమగువడిన చూడుని మేజస్ట్రేటుగారిని. నాకేమియు కారణమగువడినది పోలీసు కలు ఇనస్పెక్టరు చెప్పెను. అటులైన మీకు కేసు తీసివేసికొనుడు. ఇట్టికేసులు చాల అమర్నాదను తెచ్చు చున్నవి. వీని నికచాలింపవలెను. ఇట్లే నిన్ను నేనొక కేసును కొట్టివేసితిని అట్టికేసులలో సాక్ష్యముండినవేగాని విచారణకు పంపవలదని వీని కుత్తరవాదులగువారికి తెలుపుడు అని ప్రధాన రాజధాని మేజస్ట్రేటుగారు నడిచిరి.

అప్పరాంజనమ దిహి, 7, కంబుకటివీధి మదరాసు.

THE GREAT WAR.

Military Service Bill Introduced Premier's Speech.

GERMAN CHARGES AGAINST BRITISH NAVY.

Sir E. Grey's Crushing Reply: Inhumanity Repudiated.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

COMPULSION FOR BACHELORS.

Ms. Asquith Introduces Military Service Bill.
Compulsory Application of Derby Scheme.

LONDON, January 6.

Mr. Asquith, speaking in the House of Commons, introducing the Military Service Bill, said that the measure was the result of the deliberations on Lord Derby's report. The figures of that report were wonderful and encouraging and ought to convince both the Allies and the enemies that the people of Britain had their hearts in the war. (Cheers).

Speaking for himself alone he was of opinion that no case had been made out for general compulsion, but the Bill could be supported by those who, on grounds of principle or expediency, were opposed to conscription. His pledge was given because there was overwhelming evidence that married men who were willing to serve were holding back in large numbers, and if the assurance had not been given the whole recruiting campaign would have been in danger of breaking down. He emphasised that after the pledge was given he received no sign of protest or remonstrance.

The Difference With Sir John Simon.

He considered that the number of unrecruited single men was substantial and even considerable in amount, and he said that Sir John Simon thought that the figures might be reduced by an inestimable quantity, but he (Mr. Asquith) did not agree with Sir John Simon. The present Bill would be confined to the area to which the Derby scheme applied.

Provisions of the Bill.

The Bill provided that unmarried men and widowers without children, from eighteen to forty-one years of age, who had no grounds for exemption should be deemed to have done their duty to the State if they had been attested. The Act would come into force fourteen days after the Royal Assent had been given, and the appointed date would be twenty-one days after the Royal Assent. Enlistment was for the period of the war from the appointed date.

The Exemptions.

Territorials who had enlisted for Home service came under the Bill. The exemptions included men working in the national interest, men with dependents, and also conscientious objectors to combatant service. (Laughter). Mr. Asquith pointed out that a similar exemption was made by Pitt in favour of Quakers. The proposal was also modelled on South African and New Zealand legislation. Exemption, however, would only apply to combatant duties. The grounds for exemption had been carefully devised to meet all possible hardships, and a Service Tribunal would hear applications for exemption with appeal to a final London Tribunal. The Bill did not apply to Ireland. Mr. Asquith said he would have been glad personally to have done without the Bill, but he considered it was necessary, and he was sanguine enough to anticipate that it would meet with general approval. The group system was re-opened to allow these men to attest.

Lord Kitchener's Speech in the Lords.

In the House of Lords Lord Kitchener, in a brief speech, affirmed that the voluntary system had given results far greater than could have been predicted. Recently, however, voluntary recruits had failed to provide the necessary trained reserves, and now the pledge to married men must be redeemed. He had hoped that the war might have been finished with voluntarism, which had done so well. Lord Kitchener concluded by saying that he did not consider the present change was a derogation from the principle of voluntarism. It only affected one class of men among whom there was a certain number with a poor idea of the duties of a citizen. But, while there were some shirkers, there were undoubtedly others not joining who had valid reasons, and the latter would be only too happy that Government should decide their doubts. He was speaking as a soldier with a single eye to the successful conduct of the war.

Support of Trade Unions.

The Boilermakers Society has decided to support the Government's military service proposals. It is understood that other Trade Unions are prepared to adopt the same course under certain safeguards.

A Case Made Out.

The Morning papers generally admit that Mr. Asquith made out a case for the compulsion of single men. The "Times" says that the Bill fulfils his pledge and nothing more.

The "Daily Mail".

The "Daily Mail" says that the speech satisfied unprejudicial critics.

The "Daily Chronicle".

The "Daily Chronicle" thinks that if compulsion is introduced it could hardly be introduced in a more unobjectionable manner.

These represent the spirit of the comments in other papers with the exception of the "Daily News" which thinks that a general election in a few weeks is probable.

Commons Crowded: Members on Active Service Present.

The Commons was crowded for the Compulsion debate. Many members on active service who had obtained leave were present in Khaki. Lord Derby was in the Peers gallery.

The debate in the Commons was adjourned until to-day.

GERMAN CHARGES.

Sir E. Grey's Reply.

LONDON, January 6.

A White Paper which has been issued contains a memorandum of the German Government demanding the trial for murder of the Captain and the crew of the British auxiliary cruiser 'Baralong.' The memorandum quotes the sworn statements of six American muleteers on board the British steamer 'Nicosian.' These Americans allege that on the 19th August, 70 miles south of Queenstown, the vessel was stopped by a German submarine, which opened fire on the 'Nicosian' after the crew had been removed. They noticed a steamer, which they say was the 'Baralong,' approaching flying the American flag and with large shields on its sides on which the American flag was painted. This vessel fired rifles and guns on the submarine until it sank, when the Germans jumped into the water. The German memorandum further gives the allegations of those witnesses that the 'Baralong' continued to fire on the Germans in the water, and says that two witnesses swear that orders were given to take no prisoners, and, further, that four Germans found on board the 'Nicosian' in the engine room and screw-tunnel were killed.

Sir Edward Grey makes a crushing reply affirming that the Government do not accept these allegations. He points out that Great Britain notes with great satisfaction, though with some surprise, the anxiety of Germany that the principles of civilised warfare should be vindicated, but asks why the 'Baralong' case should be singled out. He suggests that this, with three naval incidents which occurred in the same 48 hours as the 'Baralong' sank the submarine and rescued the 'Nicosian,' should be submitted to an impartial tribunal for example, one composed of United States Officers, the first case the incident of the 'Arabic' and the murder of 47 non-combatants, the second case of the German destroyer which bombarded the helpless crews of the British submarine stranded on the Danish coast, and, thirdly, the case of the steamer 'Ruel,' which was attacked by a German submarine, though it did not resist and the boats were fired on, one person being killed and eight severely wounded, and there was no reason for this cold blooded and cowardly outrage.

"The British Government," the reply concludes, "do not think it necessary to reply to the suggestion that the British Navy has been guilty of inhumanity. It has rescued 1,150 German sailors, often in cases of great difficulty and peril. The German Navy can show no such record."

WASHINGTON.—The United States Government adhering to the policy of non intervention in controversies between the Belligerents will not permit American Naval Officers to investigate the Baralong allegation under Sir Edward Grey's suggestion.

Diplomatic Situation with Greece Satisfactory.

LONDON, January 6.

In the House of Commons Sir Edward Grey said he did not think that the diplomatic situation as between the Allies and Greece was other than satisfactory.

LAKE TANGANYIKA NAVAL EXPEDITION

Surrender of German Armed Steamer.

LONDON, January 6.

It is officially announced that the naval expedition to Lake Tanganyika attacked the German armed steamer 'Kikani' and forced her to surrender after ten minutes action. All the German officers were killed, and the steamer, though sinking, was brought to port.

Silver Market.

LONDON, January 6.

The Silver Market report says that the tone has been good throughout the week and quotation has steadily advanced. Support has come mainly from the Home Mint and the continent but India has also been a substantial buyer owing to the loss of sixty thousand pounds sterling of silver bars on board the 'Persia'.

France.

A French Liner Chased by a Submarine.

LONDON, January 5.

MARSEILLES.—The Messageries liner 'Karnak' returning with the survivors of the sunken steamer 'Abelia' was chased for several hours by a submarine in the Mediterranean. The 'Karnak' steered a zigzag course and escaped.

TELEGRAMS.

Latest French Communication.

LONDON, January 6.

PARIS.—The communique says effective French bombardment in Champagne destroyed a number of German trenches. Other minor operations ended favourably to the French.

Ammunition Depots Wrecked.

LONDON, January 6.

PARIS.—Last night's communique said that artillery severely damaged enemy works between Soissons and Rheims and also searched weak points in the enemy front in Champagne wrecking trenches and blowing up ammunition depots.

A German Attack Repulsed.

LONDON, January 6.

PARIS.—A communique says:—The Germans, after a violent bombardment, attacked in the Tahure region, but were completely repulsed.

General Haig's Despatch.

LONDON, January 6.

General Haig reports that on the southern portion of our front artillery was more active than usual. An early morning attack on one of our advanced posts near Maricourt was driven off by rifle fire. A number of our aeroplanes made a successful bomb raid on the aerodrome at Dohai. A German aeroplane dropped a few bombs on Boulogne. No damage was done.

Russia.

Russians Steadily Advancing.

LONDON, January 6.

PETROGRAD.—Desperate fighting continues northwest of Czernowitz. The Russians are steadily advancing. All enemy attacks were repulsed with very heavy losses. A Russian regiment captured 1061 men and four machine-guns.

Russian Roubles.

Order for Coinage in Japan.

LONDON, January 6.

According to a Japanese newspaper the Russian Government has requested the Osaka Mint to coin fifteen million roubles which will require six million ounces of silver. It is also interesting to note that between October 1st and December 2nd silver to the value of four and half million taels was sent from Shanghai to Manchuria.

Turkish Sailing Vessels Destroyed.

LONDON, January 6.

PETROGRAD.—A Russian torpedo boat in the Black Sea on January 3rd captured eleven Turkish sailing vessels taking as prisoners forty of the crews.

Russian Bluejackets.

Medals Awarded by King George.

LONDON, January 6.

King George has awarded eleven orders and thirteen Medals to the seamen of the Russian Black Sea fleet for meritorious service.

Arrest of Escaped German Officers.

LONDON, January 6.

Two German officers who escaped from Russian custody and a well-known Russian revolutionary who was an accomplice of the Emir Khishmet have been arrested at Zanjden.

Italy.

Italian Bulletin.

LONDON, January 6.

ROME.—The Communique says two Austrian aeroplanes attempted to fly over Verona, but were beaten off. Anti-aircraft guns forced them to retire north. Artillery duels have occurred on Monte Croce and on Carnia to the advantage of the Italians. The enemy attacked on Monte Sanzele but were repulsed with heavy loss.

Holland.

Java Tea to "Bonafide" Buyers.

LONDON, January 5.

HAGUE.—Importers of Java Tea have been asked to create a Tea Commission with headquarters in Amsterdam to co-operate with the Dutch Overseas Trust to draw up a list of "bona fide" buyers to whom exclusively tea will be sold. The Overseas Trust will be authorised to inspect tea warehouses shops and books.

Persia.

Governor of Azerbaijan.

Pro-Russian Sardar Appointed.

LONDON, January 6.

PETROGRAD.—A Tabriz telegram reports that the pro-Russian Sardar Reshid has been appointed Governor of the heir to the throne, who is a minor and who is also Governor-General of the province of Azerbaijan. Thus Sardar Reshid becomes the actual Governor of Azerbaijan.

A Constable Shot Dead.

CALCUTTA, January 7.

Last evening the City Coroner Mr. F. K. Dobin and a Jury held an inquest touching the death of Constable Kalup Pathuk, who was shot dead by two unknown political suspects. After hearing the evidence the jury returned a verdict of murder by some unknown persons.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

Delhi.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, January 7.

The following telegram dated the 5th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—The Russians report to have occupied a line of the enemy trenches northeast of Czernowitz and repulsed counter-attacks inflicting severe losses on the enemy. The Germans attempted to cross the Dvina, 28 miles southeast of Riga, but were repulsed. The enemy trenches were occupied in the region of Middle Strypa.

The British report to have silenced two Howitzer batteries near Armentieres. The enemy after a heavy artillery bombardment opened rifle fire from the trenches north of Albert, but our fire prevented the hostile attack developing.

The French report only artillery action.

A British Official statement on the blockade policy says that German export trade has been substantially destroyed. Cotton wool and rubber for many months have been excluded from Germany. Fats, oils and dairy produce can only be obtained at famine price. Considerable discontent prevails amongst a section of the German population. Food riots in larger towns have occurred.

Plague In India.

SIMLA, January 6.

The plague mortality in India for the week ending the 1st January stood at 5,800 against 7,787 seizures. Bombay Presidency and Sind had 1,542 deaths, Madras 383, United Provinces 543, the Punjab 13, Burma 97, Central Province, 632, Mysore State 162, Hyderabad State 1,035 Central India 120 and Kashmir 11.

Bombay Cotton Trades Association's Donation.

DELHI, January 6.

The shareholders of the Bombay Cotton Trade Association, Ltd., have very generously made a donation of Rs. 23,500 to His Majesty's Imperial Government towards the purchase of either an aeroplane or a motor ambulance at the discretion of that Government. The donation has been gratefully accepted on behalf of the Imperial Government.

Calcutta.

SCANDALOUS CASES.

Police Severely Reprimanded.

CALCUTTA, January 7.

During the hearing of the case against a political suspect Mohan, being prosecuted for bad livelihood the defence pleader stated that the accused carried on washing business and had Rs. 200 or Rs. 300 with him. The Police Sub-Inspector stated that the accused's landlady showed him Government Currency notes for Rs. 120, which the accused gave her for safe custody. The Chief Presidency Magistrate said:—It cannot be said that he has no ostensible means of livelihood. You had better enquire into this case and see if you have anything against the accused. I do not think there is. You would do well to withdraw the charge if you find that you have no evidence. These cases are becoming a scandal and must be put a stop to. I have to discharge an accused the other day who was also sent up for bad livelihood. Please inform the gentleman in charge of these cases that the accused are only to be sent up for trial if there is evidence against them.

The hearing has been fixed for the 17th instant.

Marine Insurance War Risk.

CALCUTTA, January 6.

There has been a rise of two per cent in the Marine Insurance War risk rate on the following route:—India to the United Kingdom, all ports via Suez, North America, Atlantic Coast direct via Suez and North America via Suez transhipping United Kingdom. The rates on the 4th were three, three and three half per cent respectively.

A Mysterious Explosion in Calcutta.

CALCUTTA, January 6.

The following details of an explosion in Dixon's Lane on Wednesday are issued officially: A youth named Nogensha Chakravarty, aged seventeen, returned to his room at 30-1 Dixon's Lane at half past two in the afternoon. He was seen sitting in the room by some persons in a Kabraji's house opposite. Shortly after a loud explosion took place and smoke was seen issuing from the open window into the street. Three people opposite ran to the back of the house and got into the room from the back, since the front door was closed. They found the boy lying on a tuktaposh bleeding from several wounds, and the room filled with smoke. They dressed his injuries and sent him to the Medical College Hospital for treatment. Information was then sent to the local police, who on arrival searched the room and took possession of certain articles found, which appeared to be pieces of a bomb with fragments of glass and small stones with which it was filled. The fragments bore no trace of picric acid. The youth's belongings were searched and some explosive substances found in a trunk which was locked.

Questioned in Hospital he declared that he knew nothing of what had happened and gave no explanation of the discovery of explosives. The affair was a mystery to him. With regard to his injuries he has lost sight of the right eye. There are cuts on the head and body and wounds on the left side, but his life is in no danger and he is conscious and able to talk. The youth is a native of Chittagong and has been employed for the past eight months as a private tutor to the children of Mr. Atul Chandra Sen, Professor of Logic at the Ripon College. He was studying at Seal's Institution, Halliday Street. Another boy who accompanied him from the school that day had been questioned. No. 30-1, Dixon's Lane, is the family house of Babu Atul Chandra Sen, and the youth was the only inhabitant of

TELEGRAMS.

the room in which the explosion took place. It will be remembered that for some time past sounds of explosion had been heard in the neighbourhood of Dixon's Lane, and the Police had been trying to trace their origin.

A Daring Dacoity.

CALCUTTA, January 7.

A Gaya correspondent writes:—A daring dacoity was committed in the house of a Tawa (dealer in tussur cloth of Manpore quarter of the town a few days ago and hard cash and moveables to the value of about Rs. 10,000 had been looted. At about 7 in the evening a number of persons in police uniform entered the house on the pretext of a search and managed to clear away with their booty with the aid of rifles and pistols before any help could be rendered by the neighbours or actual police. Men had to submit to their commands and to surrender the articles and to keep silence till they went away. The police are making enquiries.

United Provinces.

Benares Conspiracy Case.

BENARES, January 6.

The prosecution evidence in the Benares conspiracy case is now reaching the end, and the Crown will be able to close their case within a week. So far 112 witnesses have been examined, of whom six were approvers and one a discharged accused. It is expected that about two days will be taken in recording the statements of the accused and about ten days in recording the evidence of defence witnesses, who are said to be about fifty. Arguments will take about a week, and thus it is hoped to finish the case by the end of this month. Formal evidence to corroborate various details previously deposited to was recorded to-day, and the Superintendent, Mr. S. P. Hollins, of Ajmere, Merwara, described how, without giving any opportunity to Kharwa Rao's servants to see Manilal, he had him identified by them and had the servants identified by Manilal. Mr. Sitaram, ex-Honorary Joint Secretary of the Central Hindu College, proved the finding of the "Liberty" leaflets in the College in February 1914.

Mr. Nanawati, District Judge, has delivered judgement in the appeal of Bimal Chander Mukherjee, a college student, who was convicted of threatening Inspector Mukerjee, of the C. I. D., and sentenced to three months rigorous imprisonment and was ordered to be bound over in personal recognisance of Rs. 3,000 and two sureties of Rs. 1,500 each.

His honour confirmed the conviction, but varied the order of sentence by substituting a fine of Rs. 100 instead of three months' imprisonment. The Lower Court's order in all other respects was confirmed.

It is understood here that the appeal of Kharwa Rao against the sentence of two years' simple imprisonment for absconding from internment has been rejected by the Commissioner of Ajmere, Merwara.

Punjab.

Lahore Conspiracy Case.

LAHORE, January 6.

In the Lahore conspiracy supplementary trial to-day after some unimportant evidence Hakim Singh, retired Subadar, Hongkong Artillery, testified to the seditious propaganda of the Indians in Hongkong and seditious lectures delivered in 1914 at Hongkong, Gurdwara, in consequence of which the Sikh soldiers were officially prohibited from attending the meeting of Gurdwara. Later on a committee of Indian officers was appointed to manage Gurdwara, on which some of the accused left off attending Gurdwara.

Kaiser Singh a passenger by the "Tosha Maru" having deposed to seditious harangues on board the ship and revolutionary designs of the passengers who came to India by that steamer, Ubham Singh one of the old approvers, repeated the previous evidence about the hatching of the Ghadr movement in the village of Sur Singh, visits of the returned emigrants to Jhar Sahib, wanderings of the members of the party, their co-operation with Mula Singh and his associates, plans for Ohhabda dacoity and full particulars of the offence including the murder of Beli Ram and wounding the villagers by bombs. Witness implicated Prem Singh, whom he duly identified. He could not identify Bir Singh, Jawalla Singh, another old approver, having identified some accused made a lengthy statement similar to the previous one about the doings of the Ghadr party at Shanghai, the visit of Gurdit Singh's ship, "Komagata Maru" to that Port and the sailing of 80 men from Shanghai of Vancouver, the difficulty about the landing of the Indians in Canada, the return of the ship with the passengers to Japan, seditious exhortations to the Indians by various agents of the revolutionary party in America and finally, the departure of a large party of Indians by the "Missima Maru" to create revolution in this country. He described among other things the voyage of the steamer and their meeting with the "Tosha Maru" at Hongkong, and the arrival at Colombo, Madras and finally Delhi and the activities of the returned emigrants after the arrival in the Punjab especially in the neighbourhood of Goga.

Punjabi Escapes from a Running Train.

LAHORE, January 7.

The East Indian Railway Police are enquiring into the daring escape of a Punjabi life convict from a running train at Chinsurah. It is reported that three Punjabi convicts were being conveyed from the Alipore Jail to Bareilly by 17 up-Passenger train in a third class carriage of old pattern. The Head constable and two constables of the Bengal Police were escorting them their hands and legs being in fetters. The Head constable was occupying a compartment next to one in which the convicts and the two constables were travelling and the compartment on the other side was empty. When the train left Chinsurah station after midnight the doors of the convicts compartment were locked. The train had attained speed when the two constables found one of the convicts had snapped his hand-cuffs and was climbing up the railing between the two compartments with the intention of squeezing through a small opening between the railings and the top of the

TELEGRAMS.

railway carriage. Before the constables could move the other two convicts who had not succeeded in breaking their fetters, attempted to follow the first. The constable turned their attention to the last two men whom they seized but in the meantime the first man had passed into the empty compartment. The Head constable opened the door of his compartment to come to the aid of the constables but the first convict jumped out of the train. The head-constable jumped out in pursuit but sustained serious injuries. The train was stopped, but no trace of the escaped convict with his legs still in fetters, could be found.

Raids by Trans-Frontier Dacoits.

Villagers' Public Spirit Recognised.

LAHORE, January 6.

A Press communique says:—On the 18th November 1914 a gang of Trans Frontier dacoits made a raid on the village Nurpur Shahan, Rawalpindi District, and broke into the house of a Sahukar. People were, however, prepared for them and they surrounded the house and shut up four of the dacoits inside. These eventually broke, out, armed with revolvers and knives, but were captured by the villagers and are now undergoing sentences of 10 years' rigorous imprisonment.

In recognition of the courageous behaviour and public spirit of the villagers the Government of India have, on the recommendation of the Lieutenant-Governor, sanctioned the assignment in perpetuity, to the shrine, Bari Latif Shah, of the land revenue of the whole of Nurpur Shahan village. The present assessment of the village is Rs. 800, of which Rs. 737 was previously released in favour of the shrine. The Lieutenant-Governor has also sanctioned a cash grant of Rs. 1,000 to be spent on the shrine, to the existence of which in their village the inhabitants attribute their successful resistance to the dacoits.

Burma.

Fire on S. S. "Glenogle."

RANGOON, January 6.

Advice received from Penang yesterday by the Agent of the Chinese Steamship Company in Rangoon says that the fire on the steamer "Glenogle" in Penang Harbour had been got under. The damage is serious.

Burma Provincial Revenue.

RANGOON, January 7.

The administration report of Burma for a year, just issued, shows that the total year's receipts were 907 lakhs of rupees of which 257 lakhs were credited to the Imperial funds and 550 lakhs to the province. The total expenditure was 673 lakhs of which 72 lakhs were on Imperial account and the province only received 46 lakhs from the Imperial exchequer against a contribution of 357 lakhs.

Bombay.

Two Indians' from Bombay on the "Persia."

BOMBAY, January 6.

Two more Indians from Bombay were amongst those drowned on the "Persia." One is a Parsi youth, Mr. Feroze Behram, the only son of Mr. B. Bhikaji, and well known Parsi traveller, who has established a school and fire-temple at Teheran. He purchased extensive lands on the Karun river for irrigation and mining purposes and helped a number of Parsis in India to start a small settlement in Persia. Young Feroze was sent to England to compete for the Indian Civil Service. He was not successful there and was returning to India enroute by the "Persia" to join his father.

The other, Mr. Sadashiv Maninarayan Dikshit, was a B.A., LL.B., of the Bombay University and had worked for some time as interpreter in the Bombay Small Cause Court. Prior to his qualifying himself as a Lawyer he practised for some time in the Bombay Courts and was one of the pleaders who appeared for Mr. B. G. Tilak. Mr. Dikshit was a native of Surat and belonged to the Nagar Brahmin caste.

Effect on Bombay Freight Market.

The torpedoing of the "Persia" in the Mediterranean has produced no adverse effect on the Bombay freight market, which is simply governed by the supply and demand of tonnage. As the cargo on a tramp steamer is considerably greater than on the P. and O. mail boats, the loss of the "Persia" will not tell as heavily on the trade as would the loss of a tramp boat loaded with commercial cargo.

LONDON, January 6.

MALTA.—Lord Montagu Beauclieu is still in bed but is progressing favourably.

Bombay Share Market.

BOMBAY, January 5.

The market in cotton mills was featureless with limited business and more sellers than buyers. Standards kept steady at Rs. 1045, Madhowjis at Rs. 1,342½, Swadeshis at Rs. 1480, Centrals at Rs. 1920, Colaba land and mill at Rs. 1355, Crescents at Rs. 107½, Currimbhoys at Rs. 230 and Indian bleaching at Rs. 148½. Davids declined to Rs. 497½ and Fazulbhoys kept steady at Rs. 440. In Bank shares the Bank of India were at Rs. 53. In miscellaneous shares Bombay Burmahs were unchanged at Rs. 937½, Tata Iron and Steel (ordinary) were at Rs. 109 and (deferred) at Rs. 228½. Tramways were at Rs. 220 ¾ per cent Government paper were weak at Rs. 79 and small pieces at Rs. 79-8 for buyers.

Trial of Assistant Treasurer.

BOMBAY, January 6.

This afternoon Kavasji Navroji, Assistant Treasurer, Post Office, was charged before the Chief Presidency Magistrate with theft, as Government servant, of Rs. 39,000 from a safe in the General Post Office strong room. Mr. Murtrie, Presidency Post Master, being examined, stated that the accused was in charge of the safe in the strong room. On the 31st December Rs. 51,000 were kept by the accused in the safe at about 8-30 P. M.

TELEGRAMS.

The safe had two separate locks. One of the keys was kept with the accused and the other in the key safe. The latter was kept by the witness in the key safe. At 8 o'clock in the morning of the 3rd instant, on certain information, the witness went to the strong room and found the doors of the safe slightly ajar and the two keys in the key holes. Being questioned, the accused told the witness without hesitation that Rs. 39,000 was missing. The accused had deposited a cash security of Rs. 15,000 and given personal surety for Rs. 10,000, and is a young man in well to do circumstances. The Police gave further evidence as to the accused having two duplicate keys to the safe made by an old Borah. Being questioned by the Court, the accused pleaded guilty and prayed for mercy. The Magistrate convicted the accused but reserved orders till to-morrow.

Fishing Tackle for Troops in Mesopotamia.

Present from West of India Angling Association.

BOMBAY, January 6.

The West of India Angling Association have been providing fishing tackle for the troops in Mesopotamia. Their Honorary Secretary, with the money subscribed by various gentlemen in Bombay, has been able to send 100 outfit of rod and tackle, the rod chosen being that known as a ringall, a bamboo in one piece of great strength.

General Brooking, who first suggested how welcome such a present would be not only as a means of recreation but to provide welcome addition to the men's diet, recently wrote:—The fish are mostly mahseer and carp of sorts, both the white carp and olive carp have been caught. There is also a fish called the Euphrates salmon, somewhat like the real salmon but with a broader head. There have been several other kinds of fish caught as well. All these have been caught with any bit of string procurable as a line, an ordinary hook and paste as bait, the rod being a bamboo. With this sort of tackle any fish if weighed always breaks away. Here there are enormous fish in the river. One of these netted fish I had weighed. It turned the scale at 62 pounds. Fishing has slackened off lately, but this is due to the want of tackle. When your gift arrives it will revive again I am sure.

Sind.

At Lady Dufferin Hospital.

KARACHI, January 6.

To-day H. E. Lady Willingdon opened the new Maternity Wing of the Lady Dufferin Hospital. Her Excellency expressed the hope that the new institution would prove of the greatest service to the women of Sind.

H. E. Lord Willingdon, in the course of a short speech, emphasised the sad fact that in Karachi one out of every eight children born died before reaching the age of two months, and he besought everybody to help in the organised efforts now being made to remedy this grievous state of things. It was announced that a prominent Parsi citizen, M. B. H. Vathrak, who had already given Rs. 6,000 to the Dufferin Hospital, would now give Rs. 24,000 more in honour of Their Excellencies' visit to Karachi, and at the end of the current year would present a further sum of Rs. 20,000, making half a lakh of rupees in all.

Visits to other Institutions.

Later in the day Their Excellencies visited the Civil Hospital, the Grammar School and the Empress Market. The feature which engaged Their Excellencies' chief attention at the market was the meat section, which is the most modern in India, being fitted with the latest devices of white glazed brick and white marble for the easy preservation of perfect cleanliness and purity, and with special flyproof windows, doors and ventilators.

Unveiling King Edward's Statue.

This evening H. E. Lord Willingdon unveiled a statue of His Majesty King Edward, subscribed for by the people of Sind. In the course of an eloquent tribute to the qualities of the late monarch His Excellency said:—I feel a deep sense of pride that the high honour has fallen to me at your invitation to unveil this statue of our late sovereign, an honour which I particularly appreciate, for this ceremony gives to the world the lie direct to the false rumours and reports about this country so persistently spread by our enemies, a splendid evidence of the loyalty and devotion of the people of Sind to their sovereign, a loyalty which I can affirm with some pride is felt by every part of the Bombay Presidency and by all the princes and rulers who live within its bounds.

South India.

A STOCK OF EARTHQUAKE.

OOTACAMUND, January 7.

A distinct shock of earthquake was felt in this station from south to north this morning between 6-30 and 7 A. M. The shock is reported by several residents living within a radius of one mile to have lasted over 10 seconds.

BRIEF TELEGRAMS.

The Bank of Bombay rate which has gone one per cent up now stands at 7 per cent.

Captain Kunwar Shumsher Singh, I. M. S., son of Raja Sir Harnam Singh, who sustained injury at Tanga in East Africa, is returning to the Punjab, and will be posted as Civil Surgeon, Jullundur.

The total approximate gross earnings of the State and Guaranteed Railways from the 1st April to the 25th December 1915 are more by Rs. 1,45,33,318 than the figures for the corresponding period of 1914-15.

Mr. E. G. Townshend, Assistant Locomotive Superintendent, North Western Railway, is appointed to officiate as District Locomotive Superintendent with effect from the 1st December 1915.

TELEGRAMS.

ATHENS.—The French Government has informed Greece that it holds at the latter's disposal ten million francs also the advance from the loan now being negotiated.

Mr. Chunilal M. A., Barrister-at-Law, Judicial Officer Kashmir State, son of Dr. Sahib Datta Dhingra, retired Civil Medical Officer, Amritsar, was one of the victims of the "Persia" disaster.

For the only elected seat on the Municipal Council of Coonoor Mr. Thomas Egan of the Emporium, and Mr. E. M. Klyne, Secretary, Anglo-Indian Empire League, are contesting. The election takes place on the 2nd February.

In modification of the Press communique dated the 25th September 1915, it is notified for general information that the export of coal or coals from British India to the Dutch East Indies will be permitted under licenses subject to certain conditions or restrictions, which can be ascertained from the Collectors of Customs.

A serious dacoity is reported from Police station Channakh, Jammu territory, on the borders of Jhelum and Rawalpindi districts. Cash and ornaments were stolen. It is probable that this crime was the work of Pathans, many of whom are employed on the canal works at Mangla. Last year men of these gangs were responsible for similar offences.

The Government of India have decided in supersession of the orders promulgated in the India Army Order No. 448 of 1915, that (a) an outfit allowance of £40 shall be admissible to retired Commissioned Officers of the British and Indian Services, including Indian Medical Service (reemployed in India on the Indian establishment), (b) an outfit allowance of £50 shall be admissible to these officers while they are reemployed in England and sent out for duty on Indian establishment.

Weather Report.

SIMLA, January 7.

The disturbance in Northwest India persists and has given light snow fall in Kashmir and the Punjab Hills.

FORECAST:—Further precipitation along the Western Himalayas.

Latest Telegrams.

LONDON, January 6.

The tone of Mr. Asquith's speech on the Military Service Bill was very conciliatory. He hoped in conclusion that compulsion would become a dead letter. He said "Let men come in now of their own free will. The military authorities would reopen the groups for that purpose."

Sir John Simon, who followed Mr. Asquith, thought that the Bill should be resisted. No one could say how many youths could be spared and how many were shirking. He expressed his regret at his severance from Mr. Asquith but regarded voluntarism as a vital principle of national life. He added that there were some Ministers still on the Treasury Bench whose opinions on matter were indistinguishable from his own. He contended that among single men there were large classes such as sailors in mercantile marine who ought not to be reckoned. Consequently none could be so bold as to declare that there were more than a negligible number left. Mr. Bonar Law replying to criticisms of Mr. Asquith's pledge said that without it the Derby scheme would have been an absolute failure. The Government had deliberately concluded that the Bill was necessary to win the war. A responsibility as great as that of the Government rested on every member attempting to thwart its efforts.

Mr. Mallet's Report.

DELHI, January 7.

Mr. C. E. Mallet's report on Indian students has been published. It shows that the whole field of education has been overshadowed by the war from August 1914 onwards. The great majority of students at the British educational centres responded steadily to the call for men. The University students, Bar students, Medical students and Engineering students volunteered on every side for service and Indian students were as willing as any to take their party in the burdens of the war. Appeals for leave to join the British army and to serve alongside the Indian troops came into the India Office from many quarters. Appeals from Indian students at British Universities for leave to join the officers training corps and to drill and train with their fellow undergraduates were freely made and strongly pressed. The appearance of the Indian troops in Europe in the British fighting line, the fine and generous response from India to the demands made upon her loyalty and help lent force to these requests. The regulations of the War Office did not allow the grant to Indians of Commissions in the army or the enrolment of Indian students in training corps specially intended to supply Commissioned Officers in time of war, but it seems that in a few rare cases individual students enlisted in British battalions. Two holders of the Government of India technical scholarships Mr. E. D. Bennet and Mr. P. R. Duncan secured commissions in the army.

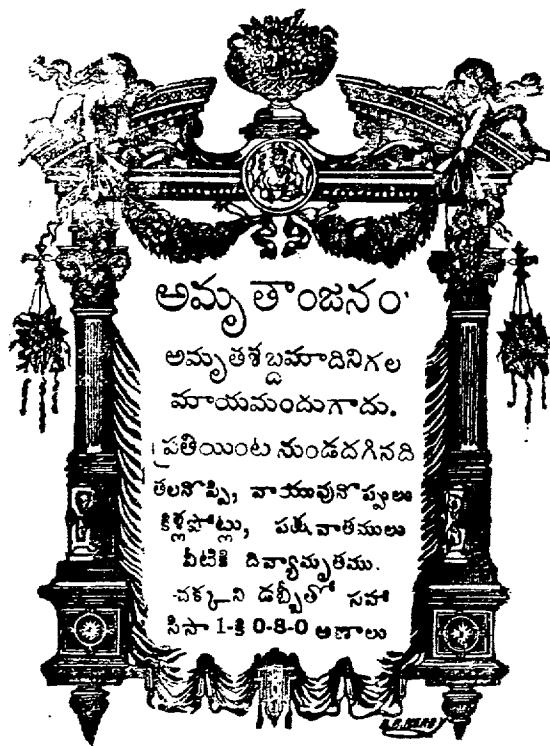
రోమూరి

డబ్బీ 1-8 0-8-0 వి. కి. 0-12-0

ఈ భస్మమును నీటిలో గట్టిగా కలిపి వట్టిచిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంటు రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలువెక్కదు. మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును.

చుండుకు నూనె

ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాలుంటు, జిల గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెంట్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ తెరుగ గలవు.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు

నల సంవత్సరాది సంచిక

నల సంవత్సరాది సంచికయందు అంధ్రదేశ మునందు భాషాభ్యుదయమునకు, విద్యావ్యాపన కును, దేశాభ్యుదయమునకును పరిశ్రమ చేయు చున్న సంస్థాపనల వృత్తాంతమును ప్రచురింప వలయునను సంకల్పము ప్రచారకలకుగలదు గాన నీక్రింది విషయముల నాయాసంస్థాపనల కార్య దర్శులు సదయహృదయాలై వ్రాసి వెంటనే పంపుటకు ప్రార్థితులు:—

1. మండలసభల, మండలసభాసమావేశముల వృత్తాంతము.
2. తాలూకా సభల వృత్తాంతము.
3. గ్రంథమండలాల వృత్తాంతము.
4. పుస్తక భాండాగారముల వృత్తాంతము.
5. శతనమందిరముల వృత్తాంతము.
6. వ్యాయామక్రమిస్తాపనల వృత్తాంతము.
7. స్త్రీసమాజముల వృత్తాంతము.
8. వరపతిసంఘముల వ్యాపకము.
9. ఇతర సంస్థాపనల చరిత్రము.

దేశభాంధవులు సాదరభావముతో నీవిన్న వమునగమనింపుటకు ప్రార్థితులు.

వ్యవస్థాపకుడు.

నల సంవత్సరాది సంచిక

వెక్కింపు ప్రకటనలకై సకాలమున వ్రాసి కొనకుండుటచే గతసంచికలయందు వారి ప్రకటనలు ప్రచురించుటకు వలనుపడ కుండెను. ఈసం చిక త్వరలో వెలువడనున్నది గాన ప్రకటనలు బంప నెంచిన వారు వెంటనే వ్రాసికొన వలయును.

ప్రకటన కాభ్యర్థకుడు

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము.

తెనుగు వార్తాపత్రికలు.

ఆంధ్రదేశమున తుల్యతలమున కొక అత్యుత్తర పరిణామము పొందుచున్నది. సాంఘిక రాజకీయాది భిన్నభిన్న విషయములు నిమేషమున కొకస్వరూపమున దాల్చుచున్నవి. అనుక్షణ మొకవిశిష్టత్వము దయించుచున్నది. వ్యక్తుల మృదయమునండి వెడలు భావములు చిత్రవిచిత్రములగు శక్తులను క్యాపింపజేయుచున్నవి. కేటి పరిణామము రేపటికి ప్రాచీనమగుచున్నది. ఈనానావిధ తత్వములును, పరిణామములును, ప్రకృతులును కాలగర్భమున దాగియున్నవి. ఒక నాని వెంట మఱియొకటి యవిరాదుగా బయల్పడెదలచున్నది ఇందున కేవలసాంధ్ర ప్రపంచచక్రమో, ఈ ప్రపంచ చక్రమునందలి నవనాగరికతయో, ప్రకృతినివర్త స్వరూపమో మఱియేమో యవకాశముగోచరము. దేశభక్తుడయిన మార్గములలో బట్టి కాసంస్థాపనము ప్రామాణ్యమందురు. ఇందునకు సాదృశ్యముగ జేయుటయొక్క కేవలమొక పట్టికాస్థాపనము వలననే సంఘోషితియందును, బాతీయదీవనమునను, రాజకీయతత్వ విజ్ఞానమునను, నాగరికతయందును, పరిశ్రామిక ప్రకృతిలోను, వాణిజ్యవైభవమునను మహోన్నతి నొందినవని కూడ జెప్పవచ్చు.

ఏయూత్తర్యమునుండి ప్రపంచమున పట్టికాసంస్థాపన మారంభింపబడినదో ఆయాదర్శనములతోడనే ఆంధ్రదేశమునను పట్టికలు స్థాపింపబడుచున్నవనుట నిస్సంశయము. అది యం దేయాదర్శనములతో వారంభింపబడినో పట్టికా జీవిత యంతయు నట్టిర్థితాదర్శనములతోడనే సమకలమగుట నమంచి తమ, సజ్జన సమాదరణీయము. ఉత్తమ కృత్రిమైకైకలక్షణము. ఇట్లుకాదుగా దర్శనమిదియు గొన్ని పట్టికలు నామ మాత్రావశిష్టము లగుచుండలేదా? యనువాద మొకటి రాగలదు. అందుకు నాకుదోచిన సమాధాన మొకటియేకలదు పట్టిక కాని మఱి యేముద్యమము కాని జగతికిమగు నుదారభావ ముతో స్థాపించుట ధర్మము. దాని జీవిత మునుగురించి యోచించుట అనవసరము. అంతురాన్నిద్యమమున జీవరసమునాత్రమిదియో నది చిరజీవి కావచ్చును. లేదో నశించినదానికే జీవితమే? కాని లోకహితమును నుద్యమము స్వల్పకాలముజీవించి తమకరియంతరించినను ఆజీవిత కాలమందలి తమద్యమతత్వము, కార్యము, భావము వృథా కాదు. భావికాలమున నొకయదృశ్యపరిణామము గోచరమయినపుడు ఆయాద్యమముయొక్క స్వల్పకాలజీవితమనాత్వము ప్రకటనీయము కాగలదు. విశేషార్థని, అమూల్యగ్రంథ చింతానాటి, ఆంధ్రభాషాసంజీవిని ఇందునకు తార్కాణములు. ఈపట్టికారాజముల జీవిత మనతికాలముయ్యము సాంఘిక పరిపంచమునను, భాషాకామనను మనకిప్పుడుదోచు నూతన పరిణామములకు వైవాని యవిరప్రచారమే కారణమని తలంచనివ్యక్తి కలదా?

అటులనే ప్రకృతము సజీవముగ ప్రచారమొనరించు ఆంధ్రప్రకాశిక, దేశభిమాని, కేశిలేఖ, కృష్ణాపత్రిక, ఆంధ్ర పత్రిక, దేశమాత, హితకాణి, సుదర్శని, మున్నగుపట్టికా మతలులు వానివానికే క్రింది దేశహిత మాచరించుచున్నవని యవనివారెవర? ఈపట్టికల సమాశ్రయమున నింకను పట్టికలు బయలుదేరుచున్నవని వినుటకు సంతసము.

ఇప్పుడిప్పుడే "ఆంధ్రగ్రంథాలయసర్వస్వము" అను నామమున నొకపత్రిక కంకురార్పణము చేయబడినది. దీనిపని కేవల మొకగ్రంథాలయాభివృద్ధి నుకరించినది. తథావిధమున ప్రతిప్రత్యేకకాళ సభ్యున్నతస్థితికే చెప్పుట కొకపత్రిక యవసరమని చెప్పకతప్పదు. ఇంక సాంఘికవ్యవహారముల పట్ల ప్రతిప్రత్యేకసంఘము నొకపత్రిక వెలకొల్పిమట ముఖ్యమే యగును. అట్లుచేయుట తదితరపత్రికలను నిరాదరింపవలయుననుట నాయభిప్రాయము కాదు ప్రపంచము సంతయుఁ జక్కగఁజరిగిలింపినఁగాని స్వీయాభివృద్ధికేఁగడంబుటకు నీలులేదు. ఒకవ్యక్తి తాను బాగుపడవలయుననిన వెక్కుర జీవితములను గుర్రెఱుంగ వలయును. వెక్కురజీవితాదర్శనములను పరిశీలింపవలయును. ఒక సంఘమును సంస్కరించుటకు సాటి సంఘములను ఆచారములనే గాక అన్యదేశీయ సంఘాచారములను గూడ నెఱుంగవలయును. అప్పుడే తాచట్టి సంఘోధ్వరణము జగదాదర్శన మగును. —ఒక విలేఖకుడు.

వాణిజ్యగ్రంథాలయము:—తెనాలి తాలూకాలోని పరగామియందు గత అక్టోబరునెలలో వాణిజ్యగ్రంథాలయమును పేర నొకపుస్తకభాండాగారము వెలకొల్పబడినది.

వృత్తాంతలేఖలు

ఒంగోలు వార్తలు.

(ఒక విలేఖకునియొద్దనుండి) కాలమానము.

ఒంగోలు జనరి 5.—ఎండలు కొంచెము తగ్గినవి. కాని రాత్రులయందు చలిమాత్రముతగ్గలేదు. ఒంగోలు తాలూకాలో కర్షకులు, క్రొత్తవైరులను నాటుచున్నారు. జలము పుష్కలముగా నున్నది.

గవర్నరుగారి యాగమనము.

మన గవర్నరు వెంట్రండు ప్రభువు రాబోవు పశువుల సంతకు ఒంగోలు పురమునకు, రేపల్లె గుంటూరు రైలుమార్గమును తిరుచుటకు వెళ్లుచున్నవేదరిని తెలియజేయుటకంతయో సంతసించుచున్నాము. ఈ సంతస్కరము గవర్నరుగారి రాక వలన, శకుప్రదర్శనము బాగుగా నుండగలదు.

శ్రీవిద్యాభిమానము.

రెండు మాడు సంతస్కరముల క్రింద మా పురములో శ్రీవిద్యాభిమానము కొంత ప్రబలింది. కాని యిప్పుడా యుద్ధమును వీచుకొని వెలిసియ్య. లక్ష్మీ శ్రీసమాజముని, యొక శ్రీసమాజమున్నది. పూర్వము ప్రతివారమును సభలు జరుగుచుండెనని. కాని ఇప్పుడు దానిమాట యెత్తుకొనవారే లేరు. శ్రీ విద్యాభిమానము తేరిని యిప్పు డీయుద్ధమును నిదురపోయినవని తలంచుటకు వీలులేదు. విద్యావతులగు శ్రీ సోదరీమణు లెందరో మనపురమున గలరు. వారైన తమ సమాజమును నిర్విఘ్నముగా సాగించుచు శ్రీవిద్యను అభివృద్ధి జేయుటకు కొరుచున్నారు.

విశాఖపట్టణ వార్తలు

(మా స్వకీయవిలేఖకుని వద్దనుండి.) జ్వరములు.

విశాఖపట్టణము జనరి 5:— విశాఖపట్టణ ప్రాంతము లందెల్ల కీత వైత్యజ్వరములచేత బాధపడుచున్నారు. ప్రతి యింటకూడిన నొకనికైనను జ్వరములేకుండుట కానించుచు ఈయధ్యయ కురిసిన విశేషార్థములే దీనికి కారణము.

పశువులకు తెగులు.

మా పట్టణమునకు సుమారు కొన్ని మైళ్ల దూరమందున్న రంగరాజు పుర ప్రాంతములందు "జడుపు" అను తెగులు వలనపశువులమరణించుచున్నవి. వానివిషయమై ఆప్రాంతముల రైతులు నొకవిధమున సుత్సనముచేసి, గ్రామములో నున్న పశువులు గొట్టెలు. మేకలు మొదలగు జంతువులనెల్ల గ్రామమునకు దూరముగ నొకచోటపై మందలమందలగా జేర్చి యొక పందిపిల్లను తల దిగువకు కాల్చునైకి నుండునట్లు నొకవృద్ధ గొల్ల పట్టుకొని వీరావేశముతో మందచుట్టు పరుగు లిడుచు, అక్కడ చేరువవలెన అనేకకార్యములు చేసిరి. ఇందువలన పశువులకు జడు పను, రోగములొపు నని వారి నమ్మకము. దానము.

ఆకల్ల నూర్యనారాయణరావు పంతులుగారు టర్నరు సత్రము కంపౌండులో కృంగారమైన రెండు మందరములను కట్టించిరి. ప్రమాణికు అవయోగార్థమై వానిని పారిశుద్ధ్య సంఘమువారి చరణజేయుట కీనెల 1 తేదీని గొప్పసభ జరిగినది. మండలాధిపతియగు గ్రామములోనున్న తగు మనుష్యులును, సభకు విచ్చేసిరి. మండలాధిపతి వెండితాళముతో బంగళాలను తెరచిరి. పిమ్మట అందరను కరితాళములు మోగించిరి. తమ సంతసమును ప్రకటించిరి. పిమ్మట మితాయిలు. తేనీరును ఇయ్యబడినవి. తరువరి పుష్పములను తాంబూలముల నొసగిరి. పిమ్మట మందరములను పారిశుద్ధ్యపు చెయరుమానుగారి వశము జేసిరి.

పంటలు.

ఈ మధ్యను కురిసిన వర్షములచే కొన్ని ప్రాంతములందు పరిసరము కొంతసంతసించినను సుగుటున నీ సంతస్కర మిప్రాంతములందు సమృద్ధిగా వరిపండించుచున్నవెప్పుచును. మండలాధిపతి తనిభిచ్చేసి రైతులకు రిమిషను ఇచ్చుట యేర్పాటు మాని జేసిరి.

మరణము.

మిర్యాల వెంకటనారాయణశర్మ బి.ఎ.గారు చనిపోయిరి. వీరు గవర్నరు మెంటు రిజిస్ట్రారుపని మధ్యరాసు రాజధానిలో ననేక పట్టణములలో చేసిరి. ప్రస్తుతము కర్నూలుగ్రామముందు జేయుచు నీమధ్యను రథసంబంధమును జబ్బుచేసి మాగ్రామ మందు కాలము జేసిరి.

విశాఖపట్టణ పారిశుద్ధ్యము— వెయరుమాను. ఈ మధ్యను జరిగిన ఎల్కెనులో బి. వెంకటపతిరాజు బి. ఎ. బి. ఎల్. గారే లెరుగ నెన్నుకొనబడిరి. వీరు ప్రజల యెడలను, అధీనువారియెడలను దయాదాక్షిణ్యములతో వర్తించుచురనియేమా నిభిరాభిప్రాయము. వీరులోగడ కొన్ని మాసములలోనే చాలభారతి గాంచియుండిరి. కనుక వీరి పూర్వ కాలములో యంకను కీర్తిగాంచుదురని నమ్ముచున్నాము. సంబూరి కుటుంబమునకు గొప్పయావద.

రెండుమాసములలో నొక శ్రీ నూత పంటల నొక పురుషుడు జ్వరమువచ్చి 2,3 రోజులలో మరణించుట, యింటి యజమానురాలు బ్రాహ్మణ సమాధానకు వంటలు చేసి వారు వచ్చునకి అకాలమరణము నొందుటయే జరిగెను. ఇంటి యజమాని సంబూరి నూర్యనారాయణరావు పంతులుగారికి శత్రుద్రుష్టి తగ్గుచున్నట్లు వినుచున్నాము. ఈయనకుమాడు పిచ్చికాండ్రైపోయెను. ఎంత ధన మున్న నేమి?

ఒక పిచ్చుక.

ఒక సామేలు ఒక పిచ్చుకచేత అనేక సాధనములు చేయించి బహుమతుల నొందుచున్నాడు. ఇప్పుడు సాలూతు ప్రాంతములో నున్నట్లు వినుచున్నాము. నాణ్యములలో గాని, ఒక పెద్ద పెట్టెలో వందలకొలది పెద్ద వ్రాసిన చీట్లలోగాని వారు వారు కొరిన చీటిగాని, కొరిన నాణ్యములు గాని ఇది ముక్కుకొనతో తీయుచున్నదట.

భీమునిపట్టణము బాలికాపాఠశాల.

బహుమాన ప్రధానోత్సవము.

(ఒక విలేఖకుని వద్దనుండి.)

భీమునిపట్టణము జనరి 5:—ఈనెల 1వ తేదీని విశాఖపట్టణ నివాసియు శ్రీవిద్యాభిమానియునగు శ్రీమతి బులుగు నూర మాంబగారు మాపురబాలికాపాఠశాల కాలికలకు బహుమతు లిచ్చుటకొరకు విచ్చేసి నాటిసభలో నుపస్థితినించిరి. 200 వందలమంది శ్రీపురుషులు సభసంకరించిరి. మాపురంబున లలితాసమాజముకేర నొక శ్రీసమాజముకూడ 15 గురు మెంబర్లతో రెండవతేదీని వెలకొల్పిరి. మూడవతేదీ ఉదయము 9 గంటలకు పురుషులు సభచేసి సమాజమునకు సంబంధించిన సభ్యురాండ్రను, కార్యదర్శిని అధ్యక్షురాలిని, నియమించిరి. చాలమంది మాసమాజమునుపోషించుట కామోదించిరి.

బొంబాయి టపాలాఫీసు దొంగరసము.— ఈటపాల కచ్చేరిలో 30 వేలు పోయినసందర్భమున నాకచ్చేరిలో కొంత దొంగిగానున్న కవాటి నాకోటిని పోలీసువారు అరెస్టుచేసిరి. ఆసాయ్యులో కొంతమొత్తము నొక పెట్టెలో పెట్టి యదుత వెళ్ళినాయెద్ద సముద్రతీరమున పాతిపెట్టెను. మొమెంర సాయ్యు గాంగ్రింటురోడ్డులో సరదాదేవు పుచ్చుకొనినగడిలో దొరకినది. మొత్తముమీద సాయ్యుంతయును దొరికినది.

గొప్ప యింట వివాహము.— కాకినాడ వాస్తవ్యులు వైదా రామకృష్ణ కృపాగారి యింటికి తరలివచ్చిన రాజామన్యం మనా లక్ష్మయ్యగారు తమదత్తపుత్రుని వివాహమహోత్సవ మునకు మూడవదినమున పిల్ల కాసులను, వస్త్రములను, రూప్యములను 3 గంటలు మొదలు రాత్రి 7 గంటలవరకు బ్రాహ్మణులకు సంభావన లిచ్చిరి.

ఇండియన్ మెయిల్ లివరు వాచ్

5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గలది.

చక్కని గోలునుతో వెల 3-0-0 పోస్టేజీ 0-4-0.

ఇది మా కొంతకే నీడపరుక బడినది. కావున నెవరివద్ద నుండదు. వెల స్వల్పమైనను ఫలమధికమని యనుభవమున తెలియును. దృఢమైన సామానులచేతే తేలుబడి డెక్కు ప్రాప్త అను గ్లాసుదాము కలిగియుండుటచే చాలాకాలము నిలవక తృప్తికరముగ తని చేయును. గడియారము నెట్లై 'ఇండియన్ మెయిల్' అను శీరంశును. పెట్టెలోపల గ్యారంటీ పుత్ర మిలికించి యుండును.

ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసుదాము లేనిది వెల 2-8-0

చిరు నామా:—సుపీరియరువాచ్ కంపెని.

పోస్టువాక్కు నెం 167 నుడగాను.

మదరాసు హైకోర్టు ఆఫ్ బ్యాంకింగ్, మదరాసు
ఆర్డినర్ బరిజనల్ సివిల్ జూరిస్ డిక్ట్
సి. ఎన్. నెం 121 ఆఫ్ 1915.

వాదులు

1. పి. కన్నయ్యశెట్టి
2. ఎం. రామస్వామిశెట్టి

ప్రతివాదులు

1. కంచర్ల రామానుజంశెట్టి
2. కంచర్ల వెంకటవరదరాజుశెట్టి

విలువగల వజ్రపునగల

వేలపు నోటీసు

వై వ్యాజ్యము విషయమున 27-4-1915
తేదిన ఇయ్యబడియున్న డిక్రీ ప్రకారము 2-11-1915
తేదీగల వేలము ఉత్తరువు ననుసరించి ఈక్రింది
పెడ్యాలలో వివరింపబడిన నగలను మదరాసు
అఫిషియల్ రిఫరీవారు 1916 సంవత్సరం జనవరి
3 వ తేదీ శనివారమునాటి సుధ్యాహ్నము 12
గంటలకు మదరాసు, హైకోర్టు మందిరములలోని
అఫిషియల్ రిఫరీవారి ఆఫీసునందు బహిరంగముగా
వేలమువేయుదు రని ఇందుమూలముగా తెలియ
పరచబడుచున్నది.

పెడ్యాలు

- లాటుసంఖ్య సాత్తుల వివరము
1. రవ్వల అడ్డిగ ఒకటి (2 పేరులు, 237 రవ్వలను గలిగియున్నది.)
 2. రవ్వలగొలుసు చెద్దది ఒకటి (36 రవ్వలు గలిగియున్నది.)
 3. రవ్వలగొలుసు చిన్నది ఒకటి (39 రవ్వలు గలిగియున్నది.)
 4. రవ్వల ఉంగరము ఒకటి (మూడు రవ్వలు గలిగియున్నది.)
 5. బత్తాసులు పది. (ఒక్కొక్కదానియందు 7 రవ్వలున్నవి)
 6. రవ్వలొలాకు ఒకటి (37 రవ్వలు గలది.)

నెంకట సుబ్బారావు,
రాధాకృష్ణయ్య,
వాదితరపు వకీళ్లు.

మదరాసు హైకోర్టు ఛేంబర్సు
మదరాసు,
4-1-1916.

మంచిపనులు! వేనవేల ఖర్చుపడినవి!! వెతుకవొకపు!!
ఈపంచల కొనువారికి, పంచలకి అల్లెల రాట్టలముఠ
కోర్కెని కోడండ్రప్రభావము అను గ్రంథమొకటి ఇశాము.

మేలైన జపాన్ పట్టుపంచలు

ఆ శేకపంచల ఖర్చుపడినందున
ప్రస్తుతము ధరలు తగ్గించియున్నాము.
వాచకలారా! శృంగారమున్న
వాగ్వికతయన్న గల మేలైన అడల్
పట్టుపంచలు పంపగడినముల ఆనంద
ముకోగట తెప్పించి విక్రయించితిమి
గా మిగత కొద్ది పంచెలు మాత్రమే
యన్నవి. ఇందులో ఎరువు, పచ్చి,

ఆపవచ్చు, కోహ, మేఘవర్షం, ఇత్యాదిరంగులు గలవి.
5 1/2 మూరండిన్ని 2 1/2 మూర పెట్టుకొని పట్టుపంచె 1కి 2-0-0
పంచ 1కి తపాలఖర్చులు ... 0-4-0
డిటో శంకరాచంద్రుల కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇవారి.
జపాన్ సబ్బు-వేర్ కనాస్, 6 వేలకు మేలై ప్రైవేట్.
సామాకామి పేట, మదరాసు.

ఉచితముగ !!

భూతభవిష్య ద్వర్తమానములను తెలిసికొను
ట కుపాయము:— ప్రపంచమునం మండు ప్రతి మను
ష్యుడును దెలిసి కొన దగినది. మూడు మాత్రమే, అవి యెర్పి
యన, భూతభవిష్య ద్వర్త మానముల ఫలములే గదా! మీ
యొక్క ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, కళత్రము, సంతానము
మొదలగు జానిగనించి మీ కుచితముగ వ్రాసిపంపబడును.
అందులకు మీరు త్వరపడి చేయవలసిన జేమనిన మీ జన్మ
జాతక మున్నయెడల దానిలో తప్పిన తేదీయను, నెలయను,
సంవత్సరమును, జననకాల ఘడియలను పంపుడు; అప్పటిని
యెడల నెలయను, సంవత్సరమునచూచును. ఇవి చూచు, లేని
యెడల ఒక్కసంవత్సరమే చూచు; సంవత్సరమునూడ తెలి
యనియెడల కొంచె మెప్పుక్కడ కనున్నును తెలుపును తమ
నామమును తమ స్వస్థాన స్థలిభితముగ గారి లేక వ్రాసుకో
మాత్రముగాని వ్రాసి పంపుము. అప్పుడు నామమును బట్టియు
వారి వారి వ్రాసుబట్టియు నూడ జాతకములతో మానచేసి
బయిన వ్రాసిన ఫలములను వ్రాసి పంపించెదము.

ఇందుకు మాచేతముబడిన ప్రత్యేక త్రరహాపముగనన్న
220 ప్రత్యేక త్రరహాపము ఉదహరణములనుగల జ్యోతిష గ్రం
థముయొక్క ప్రథమశుచ్చమును దానితో భృగుపంపిత, కు
కృతాడిమొదలగు గ్రంథములను బట్టియు, మా యుభయభాగ
మునుబట్టియు వ్రాసిపంపబడును సోప్తేజీహా ౧1-12-0వకు
డిటో 258 ప్రత్యేక త్రరహాపముల ద్వితీయశుచ్చమును
మాత్రము కోహవారికి పంపబడును కొరతమే 2-4-0వకు
డిటో ప్రథమద్వితీయశుచ్చములను రెండును కోహ
రికి పంపబడును ప్రకారమే ౪. 2-12-0 గన్న పంపబడు
ను. నాప్తేజీ పి. పి. భిష్మును మే మేధావుము. ఈ గ్రంథముల
యొక్క విజయమును మేముపంపు జాతకఫలములను చూచి
చూచినవియుగల జ్యోతిష శాస్త్రముయొక్క విజయము నూ
పాండిత్యమును మీరు తెలిసికొనిన చుట్టల నున్నదింపకమాను.
వేనవేల యొగ్యతాపత్రికలు ప పంపించెద.

వి. యమ్. శర్మ అందుబట్టిరన్.

అమలాపురం, నోదాకా జిల్లా.

‘కాస్గరి’

అనునీబలవర్ధనావధ
మును అప్పడప్పుడు
పుచ్చు కొను చుండు
వేని నీ కంఠయో
నంత సమును గలి
గించును.

అది అతిరుచ్య
మయినదియు, ఆరో
గ్య దాయక మయి
నదియు, వ్యాధి
రహితమయినదియు
నయ్యున్నది.

For more than quarter of
a century Stearns' Head-
ache Cure has been the
favorite remedy for head-
ache and neuralgia.
Tasteless - certain
and easy to take.

USED WHENEVER HEADACHE

THE

(Phon 341)

HOTEL CLARENCE.

GOLD MEDALISTS.

BAKERS, manufacturing Confectioners, and
well-known Caterers.

Book your orders for Xmas & New year
Cakes early;

Our Decorations and Ornaments special this
Year

Xmas toys and Fancy Boxes for presentation
are for sale.

Estimates for Dinners, Evening Parties,
and Children's Treats free on application.

మోటారుబండి నడపుట

మోటారుబండ్లను అతిసులభముగా నడుపునిపుణులను సం
పూర్ణముగ శిక్షించు గ్రంథమును మాకు వెంటనే వ్రాయుడు.

డి. మోటారు హైరింగు కంపెనీ,

[ఓరిఫోన్ నెం 636.] 131, వ్రాడ్వే, మదరాసు.

బెంగళూరు సామిల్సు, టింబరు డిపో.

మేలైన పేకకర్ర, వోన్నె, నల్లబద్ది, బెక్ షేరుడుం
గల, మైసూరునుంచి విక్రయమునకు దొరుకును. కావలసినచో.

బెంగళూరు సామిల్సు.

బెంగళూరు సిటి. అనిగాని.

ఏజెంట్లు:— బాద్షాహాజీ కాసిం నేటు, దొడ్డపేట
మైసూరుజ్జీటి:— అనిగాని. వ్రాయుడు.

ఓక్కుకంవెనివారి

తిరుగుడు

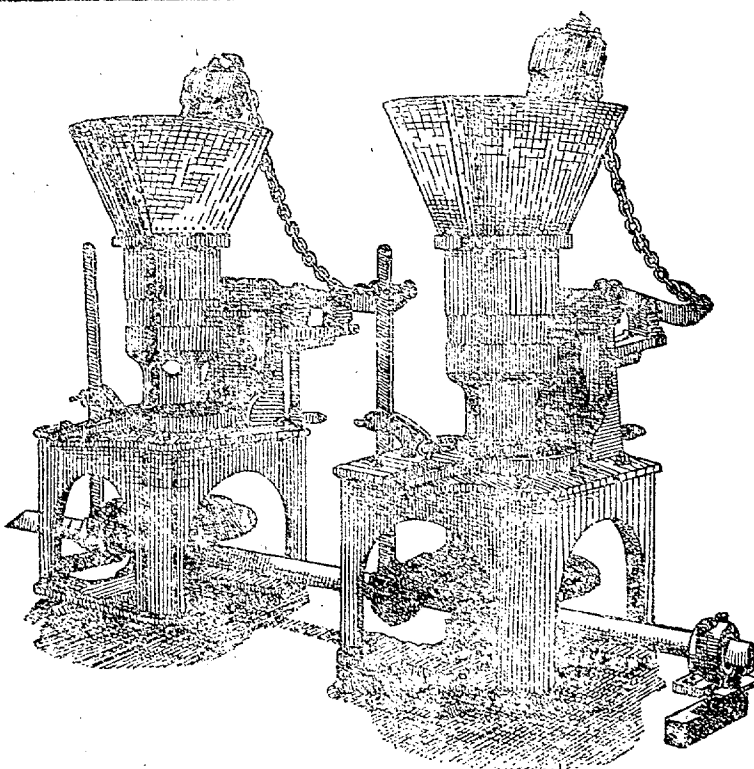
అన్ని రకముల విత్తనములకు

అనువగురితిని తయారు

చేయబడియున్నది.

ముక్తిలి ఉపయోగకరముగా పనిజేయును.

బీహైవ్ ఫౌండరీ లేక

నూనెదీయు

యంత్రములు.

శకులను, ధరలను, గురించి

ప్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

దీనిని నడుపుటకు

2 1/2 బి. హెచ్. పి. (B. H. P.) చాలును.

బ్రాడ్వే మదరాసు.

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము

అంధ్రీయచరము

ఈపుస్తకమునందు మొత్తము 115 పటములున్నవి.
ఇందు అభిసంబంధమైన పటములు చేయబడ్డవి.
కొన్ని ప్రభుత్వ మిగిలి వెంటపటముల శీఘ్రముగానే వ్రాసి
తెప్పించుకొనవలయును.
బాల, అయోధ్యాకాండములు గోపానుభవ కాలములు
కాలిక్పాండవుల గొల్లపేరు ౧ సంపుటం రంగుపటములు 3-౮-౦
అరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములు గోపానుభవ
కాలము కాలిక్పాండవుల ౧ సంపుటం రంగుపటములు ౪-౮-౦
యోధకాండము మూడు భాగములు 3౪ పటములు 3-౮-౦
తైలకాండము, రాంపానుభవ కాలములైన మంచి
అచ్చు మేలైన కాలిక్పాండవుల బాల, అయోధ్యా
కాండములు చేరి ౧ సంపుటము ౫-౦-౦
శీర్ష అరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండ చేరి ౧ సం॥ ౫-౮-౦
శీర్ష యోధకాండము మూడుభాగములు చేరి ౧ సంపుట ౪-౮-౦
శ్రీరామకాలనిర్ణయము ౦-౮-౦
(285) ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండుకో,
అనంద ముద్రాదాలయాధికారులు మదరాసు.

మోటారు బండ్లు

మోటారు పైకిబస్సు, కాన్పు, ప్రయాణికులకు సర్వసౌ
కాన్పు, కావలసినవారు ఈ క్రింది ఆదేశముల వ్రాయును.
ఈ కంపెనీవారు అంధ్రీయ. విశేషకాలము నుండి
మోటారు వక్రమున ప్రసిద్ధిచెంది మహారాజులు, రాజులు,
జమీన్దారులచే అభిమానింపబడినవారు. మాకు క్రొత్త
కాన్పుగని, పాత కాన్పుగని మంచివిగాను తీసివేయవలసిన
తిరుగ మా కాన్పును కావలసినయెడల అమ్మియివ్వవలయును.
ఇట్టి సదుపాయ మిచ్చుటమాత్రమే గలదు. మోటారుబండ్లకు
కావలసిన టైర్లు, ట్యూబులు యితరసామానములు యావత్తును
మాకు చాకగా అమ్మగలదు. మోటారుబండ్లు అడ్డెక్య
గలను.
(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీర్లు

24 జనరల్ పీటర్సురోడ్డు
మహంటురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.
మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమును, నడుపువిధానము
ను, బోధనాభ్యాసముల గలపబడును. ప్రత్యేక గమనిక:-
పాదుగారిదిబాధ్యులకు ఉచితముగవసతియు,భోజనాదికములు
ను ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రతిసెల్లవారమున క్లాసుప్రారంభ
భవనును, తయారైన వైసాకరికి శిష్యాత్వముచేయబడును. స్వల్ప
కంభ్యయే దీనికొనబడును. మేనేజరుగారికి వ్రాసికొనవలెను.

శ్రేష్ఠమయిన డొదువత్తులు

అంబుకత్తులు	ధరశేఖ	1-కి రూ 8, 6, 5, 3, 2
జవ్వారి	"	4, 3, 2-8
పుడుగు	"	2, 1-8, 1
కస్తూరి	"	3, 2, 1-8
కస్తూరు	"	1, అ. 12, 8

విలియం అండు కో,
చామరాజుపేట, బెంగళూరు సిటీ

వీరపూజ

ఇందు పురాతన భారతీయవీరుల ప్రతాపచరితములు
చక్కని టైటిల్ కలగొనబడినవి. వారి చిత్రపటములు గూడ
గలవు. ఇట్టి గ్రంథ మిదికల కాంక్షమున మఱియొకటి లేదు.
కల రేఖలు టైండు 0-12-0 కాలిక్పాండవుల 1-0-0
శ్రీ శ్రీవల్మీకిరామాయని చిత్రపట ముచితము.
వలయువారు:- శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి,
7, కంబుశెట్టివీధి, మదరాసు.

ప్రతాప కస్తూరిమాతలు

యిది మంచి కస్తూరిబేర్లు చేయబడినవి. నువ్వన
గలదు. అట్టిగూ, వాయన, జ్వరము, నన్నపాతము, దగ్గు
జలుబు, మొదలగు వాటిని హరించి మంచి బలము నిచ్చును.
200 మా॥ సీసా 1-కి రూ 0-4-0 (డబ్బెల్ రూ 2-8-0.)
ఆయుర్వేదసమాజ్, పాండూరు, గుంటూరుజిల్లా.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.
గ్రంథకర్త:- గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.
తైలినులభము కథలు చదివినట్లు చదువుకొన
వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ
బడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రూ. 2-0-0
అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశ గునుము లేదు.
సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా వంపుచుము
కలయువారు:- ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(27) 145, కా. వీధి, మదరాసు అని వ్రాయుడు

మహామహాపాథ్యాలు బ్రహ్మశ్రీ
కొక్కండ వెంకటరత్నకవి విరచిత గ్రంథములు
కొద్దికతులు గలవు. వలయువా రీక్రింది విలాస
మునకు వ్రాసికొనవలెను.
1 విశ్వేశ్వరీయము ౨-౦-౦
2 కొక్కండ మహాశక్త్యము ౦-౧౨-౦
3 సింహాచల యాత్రి ౦-౪-౦
4 గోదావరి వర్ణనము ౦-౫-౦
5 యోగి దీక్షితశిష్యము ౦-౮-౦
6 సరకాసురవిజయ వ్యాసోగము ౦-౮-౦
కొక్కండ కుమారవరసింహం,
(281) కామరాజుపేట, మదరాసు.

“శబ్దకౌముది”

అను సకారాది అంధ్రీయములు. ఇది జేబులో ఇముడ
గలది. ఇట్టిది కే తెచ్చడమలేదు. కావున అపూర్వమైనది.
కల మిక్కిలి సరసము. ఫలపథికము. ప్రతి ౧ కి కల రూ. ౧.
తపాలాభర్తులు ప్రత్యేకము. వలయువా రిట్లు వ్రాయుడు.
యస్. వి. రంగాచార్యులు,
88, నగనానా త్రిపుత్ వీధి, చెన్నపురి.

ప్రకటన.

కృష్ణా మోటారు సర్వీసు కంపెనీవారు ఏలూరు చింతల
పూడి రోడ్డుమీదను బ్రియాణికుల ఉపయోగముకొరకు రోడ్డు
వ్యవస్థను వేర్వేరు మోటారుకార్లను ఈ నెలలో నడిపించు
టకు చాలా ప్రయత్నము చేసితిమి. చెన్నపట్నములో ఈ
మధ్య తురిసిన అపరిమితపు కర్తములకు కార్లకు వేయు రంగులు
అరకను న్యూ వార్నిషు వేయుటకు వీలుకానంతర మొదట
ఎర్పాటుచేసికొన్న వినములకు వని ప్రారంభించుటకు అభ్యం
తరము కలిగి విక్రీను ఏలూరుకు బంపించుటకు వీలు కలిగి
నది. కాదు. ఇట్టి సీటిలో ఆ రోడ్డు ప్రక్క ను నుండే
ధర్మాజిగూడెము గ్రామ సమీపములో ఉండు టోటాగేటు
కంట్రాక్టరు మోటారుబస్సు నడపడమునకు తనకు నష్టము వస్తుం
దని భరింపరాదు అని తలచినది. శ్రీ కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరుగారికి
నోటీసు ఇచ్చిట్లున్న అండువల్లను మాకు లయినన్న ఇన్వ
టుండా అగిడోయినట్లున్న సదరు టోటాగేటు కంట్రాక్టరుకు
అవి భక్తి అన్న అయిన ధర్మాజిగూడెము గ్రామ సమీపము
వాడుక చేయుచున్నట్లున్న వింటున్నాము. ఘనతపసించిన
బ్రిటిషు రాజ్య కరి పాలనలో ప్రజలకు ఉపయోగములకొరకు
వీర్పరచి చట్టములలో అట్టి అభ్యంతరములు నకరెల్ల మరెయి
కరు చేయు మంచి పనులకు కలుగ నేరవు.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనువారు మార్కెటు
స్కాను గమనింపుడు. కరస్పాండ్ను మొదలగువని
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-
ఎస్. నారాయణ అండు కో కంపెనీ.
(63) 21, హమ్మంవీధి, బాంకాయి.

నర్వరోగ కుతారము.
ఈ క్రింద కనబడిన మందును కాలక్షేప శేధములు
లేక ఆకాలవృద్ధులకు శ్రీపురుష తిరువురును నేదించిన
ఎవ్వడును నికోగులుగ నుండగలరు.
మదనమంజరి మాత్రము.
40 గల డబ్బికయము రూ 1-0-0
రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ
(188) 20 చీబాబజార్ రోడ్డు మదరాసు.

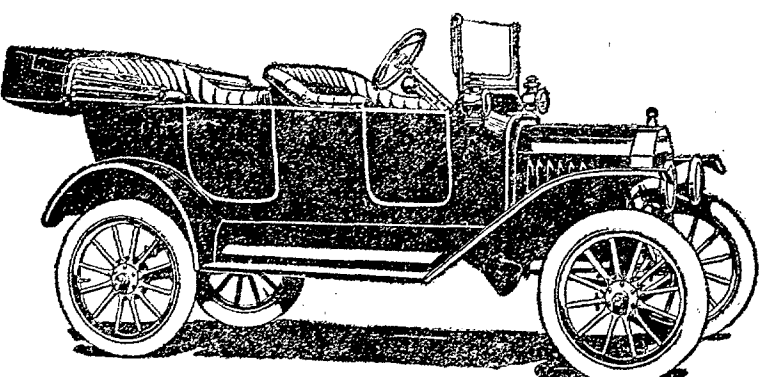
ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం!
ఈపుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విశేష
విశేషములను అనేకకావ్యములలోనుండి గ్రహించి లోక
జేమమును గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ
ములో జన్మించిన ప్రతిమనుష్యుడును అత్యుత్తముగా జను
వలయును. ఈపుస్తకమునకు మెలేడు. తపాలాభర్తులేదు.
వైద్యశాస్త్రి మురళీశంకర్ గోవింద్రి,
రింకనిగూ బేషధాలయము, 157 బ్రాడ్వే,
96 హంటురోడ్డు, మదరాసు.

ఫోర్టు టూరింగు మోటారు బండి

5 గురు కూర్చుండుటకు వీలైనది.

పైకప్పు మునుసేసరు ముందుండు ఎలక్ట్రిక్ లైటింగుములు, బిగులు, స్పీడ్ మీటరు, వనిముట్లు సహా వెల రూ. 2600 లు.

ఈ బండిని ముఖ్యముగా కొనలేదు. ఏలూరు
నిజ ఇది అందరికిని గూడ ఉపయోగించును. ప్రత్యే
కమును సానుగ్రహంతో ప్రణీయగు పరిచాలడ
మన నీబండ్లు చేయింపబడినవి.
ఈ బండ్లు చాలాశ్రేష్ఠ చాలాసృష్టిక గలవి
గాన వీరికి మరాఠుత్తుభర్తు చాలితక్కువ.
ఉత్కృష్ట అగ్ని పరిక్షచేసి ఈబండ్లు మరయో
గించిరి ఆహుక్కుచాల బలమైనదిగాని చాల శ్రే
ష్ఠ సరిగాన విలువ పొమ్మ.
ప్రపంచమందు వాడబడుచున్న మోటారు

బండ్లలో ఫోర్టుబండ్లు సకపాటుకన్న మెచ్చుగా
నన్నవి.
ఈబండ్లకు మీరు వెట్టుబడి పెట్టినసొమ్ము
తయ్య సద్దించుకొనుట.
ఈబండ్లమీద ప్రపంచమం దన్ని శేఖముల
లోను ప్రయాణము చేయవచ్చును.
కాన దీనిని ఇప్పుడే కొనడు.
ఈ నె 20 యవ తేదీ నాటికి 80 బండ్లు ప్రి
యలో వచ్చును.
విచ్చుట ఆకాంక్షగము కలుగకుండ ముందు
గనే మాకు వ్రాయుడు.

మావిలాసము:- ఓర్పు అండు కో కంపెనీ, మదరాసు.